

Opdag Tanzania

– introduktion med film, fakta og quiz

Introduktion: En del af hjemmesiden er en åben sektion, "Opdag Tanzania", der kan bruges af alle børn i Danmark, der vil vide mere om Børnenes U-landskalender og Tanzania.

Men den er også tilrettelagt, så den fungerer godt som en styret introduktion

til eleverne, der på en hurtig og sjov måde giver dem baggrundsviden og får "sat scenen" for et kortere eller længere fagforløb om Tanzania. Desuden rummer "Opdag Tanzania" undersider med længere film fra DR til U-landskalenderen om Tanzania og med velkendte børneværter, som eleverne selv kan fortsætte med derhjemme, hvis I ikke bruger dem i undervisningen.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne skal kunne formulere relevante spørgsmål om et andet land og finde svarene på en hjemmeside.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan finde relevante informationer, huske det væsentlige og bruge forskellige funktioner på en hjemmeside.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
DANSK EFTER 2. KLASSE		
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer	Forberedelse 1: Eleven kan formulere undrespørgsmål / Eleven har viden om enkle ideudviklingsmetoder
DANSK EFTER 4. KLASSE		
Læsning	Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden	Finde tekst 1: Eleven kan navigere ud fra søgespørgsmål på alderssvarende hjemmesider og på biblioteket / Eleven har viden om hjemmesiders struktur

Sådan gør I

SÅDAN BRUGER I SIDEN OPDAG TANZANIA

Tryk på det store menupunkt foroven, "Opdag Tanzania". Nu kommer du ind på en side, der rummer en hel række forskellige elementer, som giver eleverne et indtryk af landet.

Det er en lang og "myldrende" side, som børnene kan scrolle nedad, og de kan selv trykke på de elementer, som fanger deres interesse. Men der er ingen links eller aktiviteter, der sender dem væk fra hjemmesiden. I finder bl.a.:

- Tematiske billedserier
- Infografik med fakta om Tanzania

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 2/3

Opgaveark #01

- Quizzer
- Små faktabøger med korte tekster (til de lidt større)
- Musikvideo med sangeren Mzungu Kichaa
- Film: Dels film, der er produceret af Danida og SOS Børnebyerne. Dels lidt længere film fra DR med Sebastian Klein og rejsebamsen Sofus.
- Elevbogen og de små læselet-fabler som medlæsningsbøger (med lyd og tekst).

FORSLAG TIL OPGAVE

- Vis hjemmesiden på den elektroniske tavle, og giv eleverne en kort introduktion.
- Del klassen ind i grupper af 2-3 elever.
- Bed hver gruppe om at formulere mindst tre undre-spørgsmål, som de gerne vil have svar på om Tanzania. I 1. – og 2. klasse kan I sammen lave en idéudvikling på tavlen, hvor I laver en bruttoliste over spørgsmål. Grupperne kan herefter byde ind på, hvilke spørgsmål, de vil prøve at finde svarene til.
- Eleverne bruger 20-30 minutter på opgaven.
- Bagefter fortæller eleverne i klassen, hvad de har fundet ud af, og hvor på siden de fandt oplysningerne.

FORSLAG TIL SPØRGSMÅL

Hvis eleverne har svært ved at finde på spørgsmål kan du hjælpe dem lidt i gang:

- Hvor mange mennesker bor der i Tanzania?
- Hvor meget større end Danmark er Tanzania?
- Hvad er en masai?
- Hvad hedder Tanzanias største by og hvordan ser der ud?
- Er der bjerge i Tanzania og hvad hedder det højeste?
- Hvordan ser Tanzanias flag ud?
- Hvad hedder det sprog, man taler i Tanzania?
- Hvilke vilde dyr lever der blandt andet i Tanzania?
- ... og du kan selv supplere med flere.

Omfang: Varierende, afhænger af læsemå-
tode og hvor mange af
samtalerne, du bruger.

**Målpar, læringsmål,
tegn på læring:**
Se skema nedenfor

Formål: Formålet med
dette opgaveark er at
give dig inspiration til at
sætte relevante samtaler
i gang om Amals hem-
melighed i klassen, der
skaber refleksion hos
eleverne om deres egen
hverdag, muligheder og
skole.

Forslag til samtaler om ”Amals hemmelighed”

INTRODUKTION: ”Amals hemmelighed”
er Henrik Einspors fortælling om drengen
Amal, der med sin mor og lillesøster netop
er flyttet til millionbyen Dar es Salaam.
Faren er død af malaria og den lille familie
er blevet tvunget til at forlade hjemmet i det
nordlige Tanzania. Amal savner sin far og nu

skal han finde nye venner i den store by.

Her er forslag til klassesamtaler – kapitel for kapitel. Samtaler, der uddy-
ber forståelsen af teksten og dens virkemidler – og som relaterer den til
elevernes personlige referencer og dagligdag.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne ved, at man kan tale om æstetiske tekster og at de er åbne for fortolkning.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne deltager aktivt i en samtale i klassen om deres egne iagttagelser og temaerne i Amals
hemmelighed

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
DANSK EFTER 2. KLASSE		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Fortolkning 2: Eleven kan deltage i enkel fortolkning / Eleven har viden om metoder til enkel fortolkning
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Vurdering 2: Eleven kan udtrykke egen opfattelse af teksten / Eleven har viden om måder at begrunde sin opfat- telse på
DANSK EFTER 4. KLASSE		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æste- tiske tekster	Fortolkning 1: Eleven kan forklare sin tekstforståelse / Eleven har viden om sammenhæng mellem virkemidler og budskab i tekster
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æste- tiske tekster	Vurdering 1: Eleven kan sammenholde egen tolkning med andres tolkning / Eleven har viden om fortolkningsmulig- heder

Sådan gør I

Ud over den skønlitterære hovedfortælling, ”Amals hemmelighed”, er der i elevbogen masser af små, faglitterære nedslag, der uddyber forståelsen af fortællingens ramme. De har form af ordforklaringer, billedtekster og faktabokse, som I undervejs i læsningen af fortællingen kan stoppe op ved og tale om.

Samtidig er der flere overordnede temaer og konkrete, hverdagsnære elementer i handlingen, som I kan tage op i klassen. For selv om der stor forskel på børns levevilkår i Tanzania og i Danmark, så har de også meget tilfælles.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES U-LANDS
KALENDER

Side 2/3

Opgaveark #02

Her følger ideer til samtaleemner i forlængelse af bogens enkelte kapitler.

SAMTALEEMNER

Kapitel 1: Seje sko

Vi møder Amal i den nye skole. Han kender "ikke et øje".

- Hvordan føles det at være helt ny et sted (fx i en ny by, en ny klasse, på et sportshold)?
- Hvordan tager I selv imod en ny elev i klassen?

Der er rigtigt mange elever i den klasse, Amal går i.

- Hvorfor er der det? (Fortæl om, at der kan gå helt op til 200 elever i en klasse i Dar es Salaam, fordi der er så mange tilflyttere og få penge at bygge skoler for).
- Hvordan tror I, at det er at gå i en klasse med så mange elever?
- Hvor mange elever er der i jeres klasse? Er det for mange, for få eller lige tilpas?

Læreren skriver denne sætning på tavlen: "Det er vigtigt at vaske hænder. Sygdomme lur i en beskidt hånd. Vask altid hænder, inden du spiser."

- Hvad betyder det, at "sygdomme lur i en beskidt hånd"?
- Er det med at vaske hænder noget, I også taler om i skolen og derhjemme?
- Tror I, at det er ekstra vigtigt at huske, når man bor i en by som Dar es Salaam – og hvorfor?

Kapitel 2: Gribbene

Amal og hans mor og lillesøster savner deres gamle hjem og at kunne se bjerget Kilimanjaro.

- Har I også prøvet af savne noget? (steder, personer, ting)
- Hvordan føles det at savne noget?

Det farligste dyr i Afrika er hverken løver eller bøfler eller slanger. Det er malariamyg.

- Findes der malariamyg i Danmark? (Nej, og mange steder i verden er man faktisk ved at udrydde malaria – det kan lade sig gøre, men det er ikke helt nemt).
- Hvis man er i et land, hvor der er malariamyg, hvad kan man så gøre for at beskytte sig mod at blive stukket? (smøre myggemiddel på huden, spise malariapiller, sove under myggenet, slå græsset rundt om huset, tage lange bukser og langærmede trøjer på – særligt når solen står op og går ned).
- Malaria kan kureres! (næsten alle mennesker i Tanzania har prøvet at have malaria. Hvis man skynder sig til lægen, så kan sygdommen kureres med malariamedicin).

"Selvom man ikke skulle tro det, blev det værre endnu. For inden længe dukkede farens slægtninge op. De lignede en flok gribbe. De opførte sig næsten ligesådan."

- Hvad betyder det, at de opførte sig som gribbe?
- Hvilke andre dyr bruger vi nogle gange til at beskrive mennesker? (Fx "Hun var snu som en ræv". "Han var som en elefant i en glasbutik". "Børnene var som en hel sæk lopper").

Amal drømmer om, at han en dag bliver kok lige som sin far.

- Har I nogen drømme om, hvad I kunne tænke jer at lave, når I bliver voksne?

Kapitel 3: Bønner

Amal er irriteret på sin lillesøster Dona, og han gider ikke at lege de "pattelege", som hun finder på.

- Har I selv søskende, som I synes er irriterende?
- Hvordan er de irriterende, og er de irriterende hele tiden?

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 3/3

Opgaveark #02

I Tanzania er det helt almindeligt, at børnene hjælper meget til derhjemme. Børnene hjælper f.eks. med at hente vand, passe husdyr og se efter søskende.

- Har I også pligter derhjemme?
- Hvad synes I om, at børn har pligter?

Kapitel 4: Maxi

Amal vil rigtig gerne være ven med Maxi.

- Hvorfor synes Amal, at Maxi er spændende?
- Hvad kan man selv gøre, hvis der er en, man gerne vil være ven med?
- Hvorfor fortæller Amal, at hans far er blevet spist af en løve?

Kapitel 5: Daladala

Amal har sparet sammen til at købe et maleri af Kilimanjaro til sin mor.

- Hvorfor har han gjort det?
- Maxi overtaler Amal til at tage helt ind til byen for at købe maleriet. Hvad betyder det at overtale?
- Har I prøvet at blive overtal til noget, som I måske ikke havde så meget lyst til?
- På turen får Amal brugt næsten alle sine penge, så han ikke har råd til at købe maleriet alligevel. Hvorfor lader han sig lokke til bruge alle sine opsparede penge på mad og spillemaskiner?

Kapitel 6: Væk!

Dona er pludselig væk og Amal føler, at han er ved at dø.

- Hvad betyder det?
- Hvad betyder det, at man har ansvar for nogen eller noget?
- Har I selv prøvet at blive væk? Hvad gjorde I så?

Amal finder ud af, at Maxi også har løjet. Maxi bor nemlig på et børnehjem. Rigtigt mange børn i Tanzania er forældreløse og må bo på et børnehjem.

- Hvorfor har Maxi mon løjet om det?

Kapitel 7: Madlavning

Maxi forsøger at muntre Amal op på vejen hjem fra byen. Han lover at finde en løsning på deres problem.

- Hvorfor tror Amal ikke på Maxi?
- Hvad betyder det at stole på nogen?
- Har I selv prøvet at miste tilliden til nogen, så I ikke længere stolede på dem?

Amal og Dona beslutter sig for at gøre deres mor glad ved at lave mad til hende.

- Hvorfor vil de gerne gøre noget, der glæder og overrasker deres mor?
- Gør I sommetider noget for at glæde og overraske andre?
- Har I selv prøvet at blive glædeligt overrasket, når nogen har gjort noget særligt for jer?
- Hvorfor kan det være en god idé at glæde andre?

Kapitel 8: Et godt måltid

Moren bliver meget glad for overraskelsen. Amal er beskedene, men han er stolt inden i.

- Hvad betyder det at være beskedene?
- Hvorfor viser Amal ikke, at han er stolt?
- Hvornår synes I, at det er OK at prale, og hvornår er det bedre at være beskedene?

Amal tænker på sin far, og han hvisker også noget til ham, da han er alene.

- Hvorfor hvisker Amal til sin far, når han ikke er der? Han er jo død.

Kapitel 9: Bjerget

Maxi har solgt sine flotte sko for at få råd til at købe et maleri til Amal.

- Hvorfor har Maxi gjort det?
- Har I selv prøvet at have dårlig samvittighed over et eller andet, I har gjort?
- Hvorfor vil Maxi ikke have, at Amal fortæller sandheden om maleriet?

Genfortæl Amals hemmelighed

INTRODUKTION: Når I er færdige med læsningen af Amals hemmelighed, kan I bruge denne opgave til at teste, om eleverne kan gengive hovedindholdet af historien.

Eleverne får stillet seks spørgsmål til historien. Herefter skal de udvælge seks

billeder fra et udprintet udklipsark, sætte dem ind i en skabelon og skrive en lille tekst til i hånden.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne kan genfortælle den overordnede handling i Amals hemmelighed.

INSPIRATION TIL TEKN PÅ LÆRING:

Eleverne kan udvælge billeder fra Amals hemmelighed og skrive en kort tekst til hver af dem, så handlingen er gengivet.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
DANSK EFTER 2. KLASSE		
Læsning	Eleven kan læse enkle tekster sikkert og bruge dem i hverdagssammenhænge	Tekstforståelse 1: Eleven kan gengive hovedindholdet af tekster til klassetrinnet / Eleven har viden om fortællende og informerende teksters struktur
DANSK EFTER 4. KLASSE		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Oplevelse og indlevelse 1: Eleven kan udtrykke sig om tekstens univers / Eleven har viden om tomme pladser og teksters tid og rum

Sådan gør I

- Lav et print af det medfølgende fotoark og af skemaet med fortælleskabelonen til hver elev eller hver gruppe af elever. Billederne på arket er de samme som i elevbogen.
- Eleverne skal nu udvælge seks billeder, som de vil bruge til at genfortælle "Amals hemmelighed" med.
- Eleverne klipper de udvalgte billeder ud og limer dem ind i skabelonen.
- I højre side af skabelonen er der plads til, at eleverne kan skrive lidt tekst. Til hvert billede er der et guidende spørgsmål, som eleverne kan tage udgangspunkt i.
- Eleverne kan eventuelt farvelægge skabelonerne. De skriver navne på og hænger skabelonerne op i klassen.
- Afslut med at lave en udstilling, hvor eleverne præsenterer deres skabeloner.
- I kan evt. udskrive fotoarket og skabelonen i A3, hvis skolens printer eller kopimaskine kan klare det, så er der mere plads at skrive på.
- Til 3.- og 4.-klasserne kan du udvide opgaven med en mundtlig fremstilling, hvor eleverne udover at gengive handlingen også giver et bud på historiens tid: Hvor lang tid går der, fra vi møder Amal første gang til afslutningsscenen, hvor maleriet bliver hængt op i huset?

Amals hemmelighed

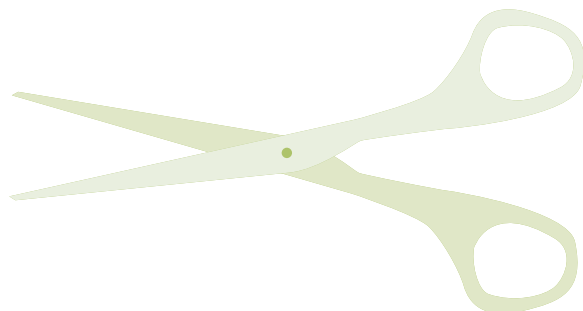
2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 2/3

Opgaveark #03

FOTOARK

Klip billederne ud

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 3/3

Opgaveark #03

Amals hemmelighed

Elevernes navne:

Hvem handler historien om?

Hvorfor gemmer Amal sine madpenge?

Hvad står der i Amals fars lille bog?

Hvad sker der, da børnene er inde i midten af den store by?

Hvad laver Amal og hans lillesøster, da de kommer hjem fra byen?

Hvordan ender historien?

Syng med Mzungu Kichaa

INTRODUKTION: I den periode, hvor I arbejder med elevbogen Amals hemmelighed og de tilknyttede opgaver, kan I også høre eller prøve selv at synge med på sangen ”Hoved, Krop & Sjæl”, som dansk-tanzanieren Mzungu Kichaa har skrevet særligt til årets U-landskalender.

Udover at fylde klasselokalet med moderne østafrikanske rytmer, så kan I også få berørt musikgenrer og tale om temaer i teksten.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne har viden om, hvordan man lytter aktivt til et musiknummer og hvordan man øver sig sammen i en gruppe. Eleverne har viden om, hvordan man kan fortolke en sangtekst.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan synge med på ”Hoved, krop og sjæl”, og de kan give udtryk for, hvad sangen handler om.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
DANSK EFTER 2. KLASSE		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Fortolkning 2: Eleven kan deltage i enkel fortolkning / Eleven har viden om metoder til enkel fortolkning
DANSK EFTER 4. KLASSE		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Fortolkning 1: Eleven kan forklare sin tekstforståelse / Eleven har viden om sammenhæng mellem virkemidler og budskab i tekster
MUSIK EFTER 2. KLASSE		
Musikudøvelse	Eleven kan deltage opmærksomt i sang, spil og bevægelse	Sangteknik 1: Eleven kan synge med god klang i større grupper / Eleven har viden om stemmebrug
Musikforståelse	Eleven kan lytte til og udtrykke sig om musik	Musikoplevelse 1: Eleven kan lytte opmærksomt til musik / Eleven har viden om aktiv lytning
MUSIK EFTER 4. KLASSE		
Musikudøvelse	Eleven kan deltage opmærksomt i sang, spil og bevægelse med bevidsthed om egen og andres rolle i musikalsk udfoldelse	Sangteknik 1: Eleven kan synge med god intonation og klang / Eleven har viden om intonation og klang
Musikforståelse	Eleven kan lytte opmærksomt til og udtrykke sig varieret om musik	Musikoplevelse 1: Eleven kan formidle sin oplevelse af musik / Eleven har viden om måder at udtrykke musikoplevelser på

Opgaven

- Du finder både musikvideo og lydfiler til sangen i Filmbanken i hjemmesidens lærer-univers. Teksten til sangen står nederst i dette opgaveark.
- Introducér med den lille film, hvor Mzungu Kichaa selv fortæller lidt om sangen.
- Vis musikvideoen.
- Tal lidt om musikgenrer. Hvad minder nummeret eleverne om? Tal om, at man kan blande genrer. Bongo Flava er en blanding af reggae, rap og traditionel tanzanisk musik.
- Print teksten til eleverne, eller vis den på projektor/Smartboard. Drøft teksten med eleverne: Hvad er det egentlig, Mzungu Kichaa synes, det er vigtigt at sige her? Det er stramt skåret poplyrik i sin form – man kan sige, at den taler i enkle billeder og ”overskrifter”, der anslår en tematik:
 - Alle børn har ret til at lege og lære: Hvad betyder det, at børn har rettigheder? Er der forskel på børns rettigheder i Tanzania og i Danmark?
 - Livet er ikke altid lige nemt, men du skal aldrig give op: Hvad betyder det, at ”livet går op og livet går ned” og at ”livet er dale, men også bjerge?”
 - Hjælp hinanden og giv hinanden kærlighed. Hvad menes der med, at du skal give din ven et stykke (kærlighed)?
- Syng med på musikvideoen, eller syng til musikken alene. Prøv også at synge med på de passager, hvor teksten slår over i swahili. Du finder nummeret i tre udgaver inde i filmbanken:
 - En musikvideo
 - En lydfil med den komplette sang.
 - En lydfil uden Mzungu Kichaas vokal
- Lydfilerne kan du afspille direkte på hjemmesiden ved at klikke på dem, eller du kan downloade dem og afspille dem med f.eks. en MP3-afspiller, med iTunes eller lignende.

Tekst til sangen ”Hoved, krop & sjæl”

Livet går op og livet går ned. Verden bliver ved at dreje rundt og rundt.
Søger efter fremtiden, jeg ikke har fundet.
Håber, du vil vise mig vej.

Hvem er jeg, og hvem er vi?
Og tror vi alle på, at vi er lig’?
Alle børn har ret til kærlighed,
lege og lære og til at være fri.

Tag din magt tilbage, husk at verden er din
Du kan ta’ kontrol, bare du ik’ gir op.
Byg din fremtid og din egen lykke,
kærlighed omkring dig, gi’ din ven et stykke.

Dit liv er kun lige begyndt
Fyld din krop, så du kan blive tip top
Du kan være lig’ den, du vil være.
Alle de ting som dit hjerte begærer.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 3/3

Opgaveark #04

Livet går op, og livet går ned.
Verden bliver ved at dreje rundt og rundt.
Søger efter fremtiden, jeg ikke har fundet.
Håber, du vil vise mig vej.

Hvis du falder, rejs dig op igen.
Hop rundt omkring og hink til rytmen.
Du er ikke alene med din ensomhed.
Plej dit sind med lidt kærlighed.

Hvis du falder, rejs dig op igen.
Hop rundt omkring og hink til rytmen.
Du er ikke alene med din ensomhed.
Plej dit sind med lidt kærlighed.

Hoved, krop, sjæl. Hvem er jeg, hvem er vi?

Hoved, krop, sjæl. Hvem er jeg, hvem er vi?

Akili, mwili na roho. Mimi ni nani, sisi ni nani *(Hoved, krop og sjæl. Hvem er jeg, hvem er vi)*

Akili, mwili na roho. Mimi ni nani, sisi ni nani *(Hoved, krop og sjæl. Hvem er jeg, hvem er vi)*

Hoved, krop og sjæl. Hvem er jeg, hvem er vi

Akili, mwili na roho. Mimi ni nani, sisi ni nani *(Hoved, krop og sjæl. Hvem er jeg, hvem er vi)*

Maisha ni mabonde na milima pia *(livet er dale men også bjerge)*

Ulimwengu wa zunguka, duara ya dunia *(universet drejer rundt, om jordens cirkel)*

Na tafuta matokeo, sija yapata *(Jeg søger efter resultater, har ikke fundet dem)*

Naomba nionyeshe njia *(Jeg beder dig at vise mig vej)*

Hvis du falder, rejs dig op igen.
Hop rundt omkring og hink til rytmen.
Du er ikke alene med din ensomhed.
Plej dit sind med lidt kærlighed.

Hvis du falder, rejs dig op igen.
Hop rundt omkring og hink til rytmen.
Du er ikke alene med din ensomhed.
Plej dit sind med lidt kærlighed.

Side 1/2

Opgaveark #05

Fag/klasetrin:

Natur/teknologi

1. – 4. klasse

Omfang: 1-3 lektioner
pr. fotohistorie.

Der er 3 forskellige fotohistorie-emner under naturtemaet, og du kan vælge at lave en eller flere. Du kan evt. også udvide med fotohistorierne i Opgaveark 7, der har en anden tematik, men som med samme metode understøtter andre målpar i N/T og også inddrager Dansk.

Målpar, læringsmål, tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Formålet med opgaven er, at eleverne researcher et emne og producerer samt præsenterer deres egen, digitale fotohistorie om Tanzanias natur.

Lav en flot fotohistorie om Tanzanias natur

INTRODUKTION: Her kommer eleverne til at producere deres helt egne, digitale fotohistorier om Tanzanias alsidige natur og det vilde dyreliv.

Ved at arbejde med fotohistorieværktøjet her på hjemmesiden eller i iPad-app'en skal eleverne researche og disponere et stof, skrive

korte tekster og præsentere. Researchen er struktureret tematisk for dem, og deres udførelse af fotohistorierne styres fagligt af guidende spørgsmål. Du får understøttet målpar efter både 2. og 4. klasse i N/T.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne har viden om forskellige dyrearters særkender og tilpasning til naturen.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan omsætte viden i Natur/teknologi til et digitalt produkt og efterfølgende præsentere det.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 2. KLASSE		
Kommunikation	Eleven kan beskrive egne undersøgelser og modeller	Ordkendskab 1-2: Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende enkle fagord og begreber / Eleven har viden om enkle fagord og begreber
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 4. KLASSE		
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	Naturen lokalt og globalt 1: Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden / Eleven har viden om naturområder

Sådan gør I

Lav grupper af 2-3 elever. Klik på knappen "Skole" og log ind med UNI-Login. I kan også hente iPad-app'en "Børnenes U-landskalender 2016" i AppStore. Vælg temaet "Tanzanias natur". Her kan eleverne vælge imellem tre forskellige emner til fotohistorier inden for dette tema.

I kan til alle tre opgaver evt. supplere elevernes research inde i fotohistorieværktøjet med at se en eller flere af DR-filmene med Sebastian Klein, der er på opdagelse blandt Tanzanias dyr. De ligger i lærernes Filmbank.

FEEDBACK

Når eleverne arbejder med fotohistorierne, har de hele tiden mulighed for at gå tilbage og skifte deres udvalgte billeder ud og ændre i tekster. Det betyder, at du kan vælge at lægge en fase ind i opgaven, hvor du eller klassen giver eleverne feedback. Herefter kan eleverne genåbne deres fotohistorier og på den måde få et endnu bedre produkt ud af det. Samtidig lærer de at give og modtage konstruktiv kritik.

ALTERNATIV TIL AT SKRIVE LANGE TEKSTER I FOTOHISTORIEVÆRKTØJET

Husk, at fotoværktøjet kan bruges på flere måder. Hvis eleverne skal holde et oplæg for resten af klassen eller til et forældrearrangement – og de har meget på hjerte – så kan de nøjes med at skrive få ord til hvert billede og i stedet lave et separat manuskript, som de taler ud fra, når de viser deres fotohistorier. De kan også vælge at fremvise deres fotohistorie, helt uden at tilskuerne kan se deres billedtekster.

BRUG FOR TIPS TIL FOTOHISTORIE-VÆRKTØJET?

Fotohistorie-værktøjet er nemt at bruge, rummer alt, hvad I har brug for, og er også tilpasset svage læsere. Du kan finde en trin-for-trin vejledning i at bruge det og gode tips i lærervejledningen og i hjemmesidens lærer-univers.

OPGAVER

Fotohistorie:

Tanzanias dyrearter

(primært for 1. – 2. klasse)

I denne fotohistorie undersøger eleverne dyrelivet i Ngorongoro-krateret og skal udpege og beskrive en række dyrekategorier: krybdyr, rovdyr, planteædere, ådselædere og pattedyr. De skal også finde nogle truede dyrearter og dyr, der er farlige for mennesker. Indled evt. opgaven med at tale om dyrearter og truede dyr.

Fotohistorie:

Hvad ved du om dyrene og deres levevis?

(primært for 3. – 4. klasse)

I denne fotohistorie arbejder eleverne med dyrenes særlige karakteristika. Hvorfor er nogle dyr fx bygget til at kunne løbe hurtigt? Hvorfor har nogle dyr horn? Hvorfor kan nogle dyr både leve på land og i vand? Indled evt. opgaven med at vise et billede af en krokodille. Hvorfor sidder øjne og næsebor oven på hovedet? Hvad bruger den sin lange og stærke hale til?

Fotohistorie:

Tanzanias dyre- og planteliv

(primært for 3. – 4. klasse)

I denne fotohistorie giver eleverne et signalement af Tanzanias natur med syv billeder. Da der både indgår spørgsmål om landskab, klima og dyre-/planteliv, er det oplagt, at I først har arbejdet med emnet i klassen. Der er masser af supplerende viden at hente for eleverne på siden "Opdag Tanzania" og i elevbogen "Amals hemmelighed". Her er der både faktabokse og tre opslag med yderligere fakta til sidst i bogen.

Side 1/2

Opgaveark #06

Fag/klasse:
Dansk 1. – 4. klasse

Omfang: 1-3 lektioner
pr. fotohistorie.

Der er 3 forskellige fotohistorie-emner under dette tema, og du kan vælge at lave en eller flere. Du kan evt. også udvide med fotohistorierne i Opgaveark 7, der har en anden tematik, men som med samme metode understøtter flere målpar i Dansk og også inddrager N/T.

Målpar, læringsmål, tegn på læring:
Se skema nedenfor

Formål: Formålet med opgaven er, at eleverne researcher et emne og producerer samt præsenterer deres helt egen, digitale fotohistorie om Dar es Salaam.

Lav en flot fotohistorie om Dar es Salaam

INTRODUKTION: Her kommer eleverne med til millionbyen Dar es Salaam og oplever gadelivet, trafikken, slummen og markederne i den pulserende storby. Ud fra deres research producerer de deres helt egne, digitale fotohistorier.

Ved at arbejde med fotohistorieværktøjet her på hjemmesiden eller i iPad-app'en skal eleverne researche og disponere et stof, skrive korte tekster og præsentere. Researchen er struktureret tematisk for dem, og deres udførelse af fotohistorierne styres fagligt af guidende spørgsmål.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne har viden om livet i Dar es Salaam og kan formidle denne viden i et digitalt produkt.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan lave en digital fotohistorie, begrunde valget af billeder og fortælle om dem i sammenhæng.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
DANSK EFTER 2. KLASSE		
Læsning	Eleven kan læse enkle tekster sikkert og bruge dem i hverdagssammenhænge	Finde tekster 2: Eleven kan finde tekster ved at navigere på alderstilpassede hjemmesider / Eleven har viden om sideopbygning på hjemmesider
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Vurdering 2: Eleven kan udtrykke egen opfattelse af teksten / Eleven har viden om måder at begrunde sin opfattelse på
DANSK EFTER 4. KLASSE		
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer	Fremstilling 2: Eleven kan udarbejde multimodale tekster / Eleven har viden om beskrivende og berettende fremstillingsformer
Kommunikation	Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer	Dialog 2: Eleven kan lytte aktivt til andre og følge op med spørgsmål og respons / Eleven har viden om lytteformål og undersøgende spørgsmål

Sådan gør I

Lav grupper af 2-3 elever. Klik på knappen "Skole" og log ind med UNI-Login. I kan også hente iPad-app'en "Børnenes U-landskalender 2016" i AppStore. Vælg temaet "Storbyen". Her kan eleverne vælge imellem tre forskellige emner til fotohistorier inden for dette tema.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 2/2

Opgaveark #06

FEEDBACK

Når eleverne arbejder med fotohistorierne, har de hele tiden mulighed for at gå tilbage og skifte billeder ud og ændre i tekster. Det betyder, at du kan vælge at lægge en fase ind i opgaven, hvor du eller klassen giver eleverne feedback. Herefter kan eleverne genåbne deres fotohistorier og på den måde få et endnu bedre produkt ud af det. Samtidig lærer de at give og modtage konstruktiv kritik.

ALTERNATIV TIL AT SKRIVE LANGE TEKSTER I FOTOHISTORIEVÆRKTØJET

Husk at fotoværktøjet kan bruges på flere måder. Hvis eleverne skal holde et oplæg for resten af klassen eller til et forældrearrangement – og de har meget på hjerte – så kan de nøjes med at skrive få ord til hvert billede og i stedet lave et separat manuskript, som de taler ud fra, når de viser deres fotohistorier. De kan også vælge at fremvise deres fotohistorie, helt uden at tilskuerne kan se deres billedtekster.

BRUG FOR TIPS TIL FOTOHISTORIE-VÆRKTØJET?

Fotohistorie-værktøjet er nemt at bruge, rummer alt, hvad I har brug for, og er også tilpasset svage læsere. Du kan finde en trin-for-trin vejledning i at bruge det og gode tips i lærervejledningen og i hjemmesidens lærer-univers.

OPGAVER

Fotohistorie:

Opdag Dar es Salaam

(primært for 1. – 2. klasse)

I denne fotohistorie tager dine elever på opdagelse i storbyen Dar es Salaam. De skal vælge syv billeder, som viser forskellige sider af byen, fx trafikken, slummen, markedet osv. Dine elever vil undervejs blive bedt om at begrunde deres billedvalg. Derfor kan du indlede opgaven med at fortælle om, hvordan man beskriver et billede. Du finder mange billeder i Billedbanken i læreruniverset, som du kan bruge som eksempler til din forklaring.

Fotohistorie:

Foto-dagbog fra Dar es Salaam

(primært for 3. – 4. klasse)

I denne fotohistorie arbejder eleverne med beretning. De skal forestille sig, at de selv har været i Dar es Salaam og nu skal formidle i billeder og ord, hvad de har oplevet dér. Indled evt. med at fortælle om, at berettende tekster blandt andet er karakteriseret ved at have en begyndelse, en midte og en slutning. Du kan også introducere dem for, hvordan man i sådan en tekst kan bruge "tidsforbindere" som først, da, efter, derefter og til sidst.

Fotohistorie:

Dar es Salaam vokser!

(primært for 3. – 4. klasse)

Her skal eleverne lave en fotohistorie, der handler om nogle af de problemer, der opstår, når en by har flere indbyggere end den faktisk kan rumme – f.eks. trafikkaos, dårlig affaldshåndtering, for mange børn i klasserne osv. Indled opgaven med at fortælle om Dar es Salaam. Du finder et kapitel i lærervejledningen om Dar es Salaam, og der er mange billeder i læreruniversets billedbank, som du nemt kan bruge til at illustrere din indledning med på Smartboardet eller projektoren. Lad eleverne selv byde ind med mulige problematikker og konsekvenser ved

Side 1/2

Opgaveark #07

Fag/klasse:

Dansk 1. – 4. klasse

Natur/teknologi

1. – 4. klasse.

Omfang: 1-3 lektioner
pr. fotohistorie.

Der er 3 forskellige fotohistorie-emner under dette tema, og du kan vælge at lave en eller flere. Du kan evt. også udvide med fotohistorierne i Opgaveark 5 og 7, der handler om andre tematikker, men som med samme metode understøtter andre målpar i N/T og Dansk.

Målpar, læringsmål, tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Formålet med opgaven er, at eleverne researcher og producerer deres egen, digitale fotohistorie om menneskers livsvilkår på landet i Tanzania.

Lav en flot fotohistorie om livet på landet

INTRODUKTION: I dette tema undersøger eleverne livet i en landsby, livet ved kysten og livet hos en masai-stamme. De er meget forskellige fra det liv, danske børn kender. Ud fra deres research producerer eleverne digitale fotohistorier.

Ved at arbejde med fotohistorieværktøjet her på hjemmesiden eller i iPad-app'en skal eleverne researche og disponere et stof, skrive korte tekster og præsentere. Researchen er struktureret tematisk for dem, og deres udførelse af fotohistorierne styres fagligt af guidende spørgsmål. Måltallet både Dansk og N/T.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne har viden om de forskelle og ligheder, der er ved at leve i Tanzania og i Danmark og kan formidle denne viden i et digitalt produkt.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan lave en digital fotohistorie med tekster, hvor de reflekterer og formidler baggrundsviden.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
DANSK EFTER 2. KLASSE		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Vurdering 2: Eleven kan udtrykke egen opfattelse af teksten / Eleven har viden om måder at begrunde sin opfattelse på
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer	Fremstilling 1: Eleven kan udarbejde enkle tekster med billeder og skrift / Eleven har viden om sprogets opbygning i ord og sætninger og om sammenhæng mellem skrift og billede
DANSK EFTER 4. KLASSE		
Kommunikation	Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer	Dialog 1: Eleven kan indgå i dialog i mindre grupper / Eleven har viden om samtaleregler
Læsning	Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden	Forberedelse 1: Eleven kan strukturere sin baggrundsviden / Eleven har viden om metoder til strukturering af viden
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 2. KLASSE		
Perspektivering	Eleven kan genkende natur og teknologi i sin hverdag	Teknologi og ressourcer 1-2: Eleven kan fortælle om ressourcer fra hverdagen / Eleven har viden om ressourcer fra hverdagen
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 4. KLASSE		
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	Mennesket 1: Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres / Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden

Sådan gør I

Lav grupper af 2-3 elever. Klik på knappen "Skole" og log ind med UNI-Login. I kan også hente iPad-app'en "Børnenes U-landskalender 2016" i AppStore. Vælg temaet "Livet på landet". Her kan eleverne vælge imellem tre forskellige emner til fotohistorier inden for dette tema.

FEEDBACK

Når eleverne arbejder med fotohistorierne, har de hele tiden mulighed for at gå tilbage og skifte billeder ud og ændre i tekster. Det betyder, at du kan vælge at lægge en fase ind i opgaven, hvor du eller klassen giver eleverne feedback. Herefter kan eleverne genåbne deres fotohistorier og på den måde få et endnu bedre produkt ud af det. Samtidig lærer de at give og modtage konstruktiv kritik.

ALTERNATIV TIL AT SKRIVE LANGE TEKSTER I FOTOHISTORIEVÆRKTØJET

Husk, at fotoværktøjet kan bruges på flere måder. Hvis eleverne skal holde et oplæg for resten af klassen eller til et forældrearrangement – og de har meget på hjerte – så kan de nøjes med at skrive få ord til hvert billede og i stedet lave et separat manuskript, som de taler ud fra, når de viser deres fotohistorier. De kan også vælge at fremvise deres fotohistorie, helt uden at tilskuerne kan se deres billedtekster.

BRUG FOR TIPS TIL FOTOHISTORIE-VÆRKTØJET?

Fotohistorie-værktøjet er nemt at bruge, rummer alt, hvad I har brug for, og er også tilpasset svage læsere. Du kan finde en trin-for-trin vejledning i at bruge det og gode tips i lærervejledningen og i hjemmesidens lærer-univers.

OPGAVER

Fotohistorie:

Livet i landsbyen

(primært for 1. – 2. klasse)

I denne fotohistorie undersøger eleverne ressourcerne i en landsby. Hvor kommer vandet fra? Hvilke husdyr har man? Hvad spiser man? Hvordan tjener man penge? Indled evt. med at fortælle om, hvad ressourcer er. I Danmark er ressourcer ikke noget, vi tænker så meget over. Der er rent vand i vandhanen, og mad er ofte noget vi køber i et supermarked. På landet i Tanzania skal man ofte selv gøre en fysisk indsats.

Fotohistorie:

Forskelle og ligheder

(primært for 3. – 4. klasse)

I denne fotohistorie undersøger eleverne både livet på landet og ved kystlinjen. De arbejder direkte med det målpar, som handler om at kunne sammenligne egne levevilkår

med andres. Fotohistorien kræver dermed, at eleverne skal skrive om forskelle og ligheder i tekstfelterne til de enkelte billeder. Der er 180 anslag til rådighed, så det er samtidig en øvelse i at skrive kortfattet.

Fotohistorie:

Masaierne liv

(primært for 3. – 4. klasse)

I denne fotohistorie skal eleverne besøge masai-folket i det nordlige Tanzania. De får lidt baggrundsviden at arbejde med i de hotspots, som de finder undervejs, men du kan som indledning til denne opgave evt. også bede eleverne læse fakta-opslaget om masaierne bagest i elevbogen og tage noter. På den måde kommer de også til at arbejde med at strukturere baggrundsviden.

Fag/klassestrin:

Idræt 1. – 4. klasse

Dansk og Natur/teknologi som indslag af bevægelse.

Omfang: Fra 15 min. Til én lektion pr. aktivitet..

Der er 3 forskellige fotohistorie-emner under dette tema, og du kan vælge at lave en eller flere. Du kan evt. også udvide med fotohistorierne i Opgaveark 5 og 7, der handler om andre tematikker, men som med samme metode understøtter andre målpar i N/T og Dansk.

Målpar, læringsmål, tegn på læring:

Se skema nedenfor

Lege og bevægelse

INTRODUKTION: På alle folkeskolens klassestrin skal motion og bevægelse indgå i et omfang, der i gennemsnit svarer til cirka 45 minutter dagligt i løbet af skoledagen. Her får du inspiration til en række forskellige aktiviteter, hvor der indgår bevægelse og kreativitet, og som samtidig er relateret til

børneliv i Tanzania. I flere af aktiviteterne kan du inddrage lærings- og vidensmål fra faget Idræt.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne kan i grupper samarbejde om en leg/spil. De kan overholde regler i en leg eller et spil, og de kan følge musikkens puls.

INSPIRATION TIL TEKN PÅ LÆRING:

Eleven samarbejder om at lege og overholder reglerne. Eleven kan markere musikkens puls med klap eller tramp.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
IDRÆT EFTER 2. KLASSE		
Alsiddig idrætsudøvelse	Eleven kan deltage aktivt i basale, alsiddige bevægelser i leg	Dans og udtryk 1: Eleven kan bevæge sig rytmisk til en variation af musikformer / Eleven har viden om kroppens grundlæggende bevægelsesmuligheder
Idrætskultur og relationer	Eleven kan samarbejde om idrætslige aktiviteter og lege	Normer og værdier 1-2: Eleven kan respektere regler og aftaler for idrætsaktiviteter / Eleven har viden om regler og aftaler for idrætsaktiviteter
IDRÆT EFTER 5. KLASSE		
Alsiddig idrætsudøvelse	Eleven kan anvende grundlæggende, sammensatte bevægelser i idrætspraksis	Dans og udtryk 1: Eleven kan udføre grundlæggende bevægelser inden for dans og udtryk / Eleven har viden om variationer i bevægelser inden for dans og udtryk

Forslag til aktiviteter med bevægelse

Syng og dans med Mzungu Kichaa og Mille Gori

Årets sang Hoved, Krop & Sjæl er lavet til U-landskalenderen. I kan selv synge med – og evt. bevæge jer til. Se mere i Opgaveark 04.

I kan også lære at danse afro med Mille Gori, der er kendt fra DR's børnekanal Ramasjang. Find en beskrivelse af, hvordan I kan gøre i Opgaveark 20 og se de tre sjove instruktionsfilm – de ligger i Filmbanken i lærer-universet.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 2/3

Opgaveark #08

Jægeren og gazellen

(Mwindaji na Swala)

Jægeren og gazellen er en traditionel leg fra Tanzania, hvor det er høresansen, eleverne skal bruge. Legen kan derfor kobles som faglig bevægelsesaktivitet til Opgaveark 14, der også handler om at bruge sanser.

- To børn udvælges til at være hhv. jæger og gazelle.
- Begge får bind for øjnene.
- Der stilles en stol imellem jægeren og gazellen.
- Gazellen skal nu klappe i hænderne med nogle sekunders mellemrum.
- Jægeren skal lytte efter og forsøge at fange gazellen, mens de begge løber rundt om stolen.
- Hvis jægeren fanger gazellen, bliver han/hun gazelle og en ny elev bliver jæger.
- I en anden variation af legen danner klassen en cirkel omkring jægeren og gazellen. Begge får bind for øjnene og bliver drejet rundt. Gazellen skal ikke klappe. I stedet skal de to være meget opmærksomme på at lytte efter, hvor den anden er henne.

Skruelågs-ræs

I en storby som Dar es Salaam skorter det på rent drikkevand. Derfor er det nemt for børnene at få fingrene i skruelåg fra tomme plast-vandflasker.

De kan bruges til at lege med i frikvartererne. Spillet her går ud på at bruge så få knips på et skruelåg som muligt for at få den i mål. Det er ikke helt så nemt, som det lyder!

- Tegn en lang og smal bane op med en pind i gruset eller med kridt på et asfaltunderlag. Banen må gerne bugte sig lidt undervejs, så det bliver lidt sværere. Skruelåget vil trille længere og være sværere at styre på asfaltunderlag.
- Banen kan f.eks. være tyve cm i bredden og fem til otte meter lang. Hvis det er for svært, kan man lave banen bredere.
- I den ene ende af banen sættes to pinde eller andre genstande op, som markerer målets stolper.
- To deltagere kæmper mod hinanden. Den deltager, der bruger færrest knips på at knipse skruelåget i mål, vinder. Vinderen går videre til næste runde, hvor en ny udfordrer venter.
- Hvis skruelåget ryger ud af banen, må man deltageren begynde forfra.

Ballonjagt

Eleverne i SOS-Børnebyernes skole på Zanzibar kan godt lide at lege ballonjagt, når der er fest på skolen. Reglerne er enkle: Seks deltagere får bundet en oppustet ballon på ryggen og forsynes med en tegnestift. Det er alle mod alle, og den sidste der er tilbage med en hel ballon har vundet.

Cykeldæk-ræs

Når der ikke er råd til legetøj, må man finde på noget at lege, som ikke kræver en masse udstyr. Pigerne typisk hinker og sjipper, og drengene spiller fodbold. Ofte ser man også drenge i gadebilledet, der har fundet et kasseret cykel- eller knallertdæk, som de skubber afsted med en pind. Hvem kommer først over målstregen?

Fag/klasetrin:

Dansk 1. – 2. klasse.

Omfang: 2 lektioner

Målpar, læringsmål,
tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Formålet med opgaven er, at eleverne skal arbejde med læseteater og fabler. Opgaven er desuden en øvelse i at dramatisere en fabel med intonation og kropssprog.

Fabler som læseteater

INTRODUKTION: Læseteater er en god måde at få eleverne til at arbejde med både læsning, oplæsning og udtale. I læseteater øver man sig i at læse en tekst dramatisk op foran et publikum.

De tre fabler i elevbogen egner sig godt til at lave læseteater over. Her har vi givet et

forslag til, hvordan en af fablerne fra elevbogen – Dyrenes kapløb – kan omskrives til læseteater. Prøv selv at omskrive de to andre fabler Kamæleonen og Masaïen og løven.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne ved, hvad et læseteater er, og at fabler er en fortællende genre med en indbygget morale.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan lægge stemme og krop til roller i et læseteater samt reflektere og samtale om fablens morale.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
DANSK EFTER 2. KLASSE		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Vurdering 1: Eleven kan tale om teksters temaer / Eleven har viden om teksters typiske temaer
Kommunikation	Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer	Krop og drama 1: Eleven kan improvisere med kropssprog og stemme / Eleven har viden om enkle sproglige, lydlige og billedlige virkemidler
Kommunikation	Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer	Krop og drama 2: Eleven kan deltage i rollelege og rollespil / Eleven har viden om dramatiske roller

Sådan gør I

For at alle børn kan få en rolle, kan du lave to eller tre grupper, der tilsammen dækker alle rollerne, og som øver sig sammen. På den måde bliver der to eller tre af hver rolle – og I opfører så læseteateret to eller tre gange. Eller du kan selv omsætte en eller to af de andre fabler til læseteater, så I tilsammen får roller nok, til at alle eleverne kan være med.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 2/3

Opgaveark #09

OPGAVEN

"Dyrenes kapløb" som læseteater

7 medvirkende:

Fortæller 1

Fortæller 2

Aben

Elefanten

Giraffen

Gribben

Geparden

I fablen optræder der også flok gnuer, en gepard, et næsehorn og en sovende løve. De har ingen replikker, men fablen egner sig godt til, at eleverne opfører den som teater og spiller rollerne som de forskellige dyr. Så har I både mulighed for at få bevægelse og udklædning med ind i aktiviteten.

Manuskript:

Fortæller 1:

I Afrika er løven dyrenes konge. Sådan har det altid været.

Fortæller 2:

Men en dag stod nogle af de andre dyr og drak vand ved vandhullet. Alle mente, at de havde mere ret til at være konge.

Aben:

Jeg er aben og jeg burde være dyrenes konge. Jeg kan klatre i træer og plukke frugter. Og jeg kan gå på to ben. Kan løven måske det?

Elefanten:

Nej, jeg burde være konge. Jeg er den største. Elefanter kan både trutte trompet og blæse vand.

Fortæller 1:

Så sugede elefanten en masse vand op i snablen og pustede det ud igen. Der kom en flot regnbue.

Giraffen:

Næ, hov! Se på mig. Giraffen er den højeste. Så jeg skal være konge.

Elefanten:

Man bliver ikke konge, bare fordi man er højt hævet over de andre.

Fortæller 2:

En grib sad sig i træet tæt ved. Den hørte, hvad de talte om.

Gribben:

I må kæmpe om æren. Den, der først når op på toppen af det høje bjerg, er kongen over alle dyr.

Fortæller 1:

Gribben pegede på bjerget i det fjerne.

Aben:

Det er nemt. Kald de andre dyr sammen. Så kan vi få det klaret.

Fortæller 2:

Snart var alle de dyr samlet, som gerne ville være konge. Der var små og store. Kryb og kravl. Pels og fjer. Og skind og ben.

Fortæller 1:

Men løven var der ikke. Den sov til middag og ville ikke forstyrres.

Fortæller 2:

Dyrene gjorde sig klar. Alle ville gerne vinde.

Gribben:

En, to, tre, NU!

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 3/3

Opgaveark #09

Fortæller 1:

Alle satte kurs mod bjerget. Alle ville gerne nå først til tops. Der rejste sig en stor sky af støv efter dem.

Fortæller 2:

Men snart gav de første dyr op.

Geparden:

Jeg kommer først. Jeg kan løbe hurtigst.

Fortæller 1:

Men den spurtede så hurtigt, at den snart blev træt.

Fortæller 2:

Aben fik sidestik.

Fortæller 1:

Gnuen gik den gale vej. For det gjorde alle de andre gnuer også.

Fortæller 2:

Næsehornet havde ikke så gode øjne. Den løb bare i ring.

Fortæller 1:

Og sådan gik det den ene efter den anden.

Fortæller 2:

Kun elefanten og giraffen blev ved. De var stædige begge to.

Fortæller 1:

Efter flere timers hård gåtur så de op mod bjergets top. Der var stadig langt igen.

De så også savannen dybt nede under dem. Grøn og saftig.

Fortæller 2:

Elefantens mave rumlede. Giraffen var øm i benene. Og kold om ørerne.

Giraffen:

Skal vi ikke bare lade den løve blive ved at være konge?

Fortæller 1:

Elefanten var helt enig.

Elefanten:

Hvad skal vi også på det bjerg?

Fortæller 2:

Enden blev, at de gik tilbage. Ned på den grønne savanne. Ned for at spise en masse mad.

Fortæller 1:

Hvis løven gad at være konge, kunne den bare få lov. I det mindste spiste den jo ikke græs som elefanten. Og den spiste heller de lækre grene. Det var giraffens livret.

Fortæller 2:

Derfor er løven stadig dyrenes konge. Også selv om den bare sover det meste af tiden.

Fag/klassetrin:

Billedkunst

1. – 4. klasse.

Dansk som kreativt
indslag.

Omfang: Mindst tre
adskilte lektioner.

Tingatinga-malerier laves i tre tempi, hvor først baggrunden og siden motiverne skal tørre, inden detaljerne til sidst males på. Men I kan også "snyde" og blot bruge skabelonerne til en mere hurtig farvelægning med farveblyanter i en enkelt lektion.

Målpå, læringsmål,
tegn på læring:

Se skema nedenfor

Lav et flot tingatinga-maleri – med skabeloner

INTRODUKTION: Her kan eleverne male flotte tingatinga-malerier. Den farverige stil er skabt i Dar es Salaam i Tanzania og bruger ofte stiliserede motiver af landets særkender: Dyrene, planterne og Kilimanjaro.

Malerierne bygges op lag på lag med akrylmaling. Med til opgaven hører to

små instruktionsfilm og hele fem flotte skabeloner af typiske tingatinga-motiver, som eleverne kan bruge, og som er lavet af den dygtige tingatinga-kunstner, Rubuni Rashid Said. Det er også ham, børnene får instruktion af i de små film.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleven har viden om motiver, farvebrug og lag-på-lag teknikken, som bruges i tingatinga-stilen.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleven kan male et tingatinga-maleri og kan fortælle om malestilen.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
BILLEDKUNST EFTER 2. KLASSE		
Billedfremstilling	Eleven kan udtrykke sig i plane, rumlige og digitale billeder	Tegning og grafik 2: Eleven kan udtrykke sig grafisk med våde og tørre farver / Eleven har viden om grafiske tegne- og trykmetoder
Billedfremstilling	Eleven kan samtale om egne og andres billeder	Billedkomposition 1-2: Eleven kan samtale om billeders opbygning og indhold / Eleven har viden om billedopbygning og enkle fagord og begreber
Billedkommunikation	Eleven kan kommunikere gennem billeder	Udstilling 2: Eleven kan etablere en udstilling i fælles billedprojekter / Eleven har viden om udstillingsformer
BILLEDKUNST EFTER 5. KLASSE		
Billedfremstilling	Eleven kan eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering.	Maleri og collage 1: Eleven kan fremstille billeder i flere lag / Eleven har viden om lagdelt billedopbygning
Billedanalyse	Eleven kan vurdere billeders anvendelse inden for forskellige kultur- og fagområder	Billedkomposition 3: Eleven kan analysere farvers virkning i billeder / Eleven har viden om farvers betydning i en kulturel kontekst

Hvad er tingatinga?

Tingatinga er ikke bare navnet på en helt særlig kunstart fra Dar es Salaam. Det er også efternavnet på manden, der opfandt den farverige kunststil i slutningen af 1960'erne. Stilen blev hurtigt populær og spredte sig også til flere af Tanzanias nabolande. I dag er tingatinga en stor del af Tanzanias kulturelle identitet.

EDWARD SAIDI TINGATINGA

Manden, der opfandt tingatinga, hed Edward Saidi Tingatinga. Som så mange andre af Dar es Salaams indbyggere havde han svært ved at finde et job. Han havde imidlertid et godt øje for farver, og han lærte sig selv at male enkle og farvestrålende malerier af dyr, planter og landsbyliv på tynde træplader. Han solgte billederne ved vejkanterne i Dar es Salaam. Edward Saidi Tingatinga døde i 1972 og efterlod sig en stor fangruppe af håbefulde kunstnere, der har ført teknikken videre. I første omgang malede de kopier af mesterens mest populære malerier, men som årene gik, fandt de også på nye motiver – for eksempel fra det hektiske liv i den voksende storby Dar es Salaam.

MATERIALERNE

De oprindelige tingatinga-malerier er lavet af billige materialer. Lærredet var en tynd masonitplade. Til at male med brugte Edward billig cykellak i stærke farver. I dag maler mange tingatinga-kunstnere på rigtige lærreder, men man kan stadig købe malerier på tynde masonitplader. Edwards malerier var ikke større end en kuffert. De fleste af hans kunder var nemlig turister, og de skulle kunne have maleriet i deres kuffert, når de rejste hjem.

MOTIVERNE OG STILEN

Tingatinga-kunstnerne maler det Tanzania, der omgiver dem. Edwards malerier forestillede planter, blomster, hverdagsscener fra landsbylivet og dyrene på den tanzaniske savanne. Fordi motiverne er tegnet ret enkelt og uden baggrund og forgrund, og fordi farverne er så stærke, har tingatinga-malerierne et naivistisk skær over sig.

FREM GANGSMÅDEN

Tingatinga-kunstnerne i Dar es Salaam maler først baggrundsfarven på lærredet eller pladen. Den er ofte ensfarvet i en stærk farve. Når malingen er tør, tegner de omridset af motiverne, for eksempel en løve, en elefant, fugle eller en gnu – og maler det op med sort streg. Så bliver dyrene farvelagt, og de små detaljer tilføjes – stødtænder, horn osv. Til sidst pynter de med blomster, prikker og mønstre.

OPGAVEN

Materialer:

Lærreder eller tynde masonitplader

Akrylmaling

Poscatusch - en tusch med akrylmaling i og fast spids

Pensler

Svampe

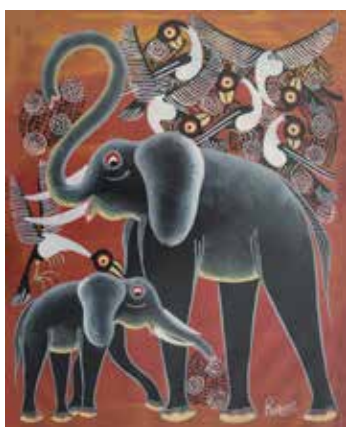
Blomsterpinde

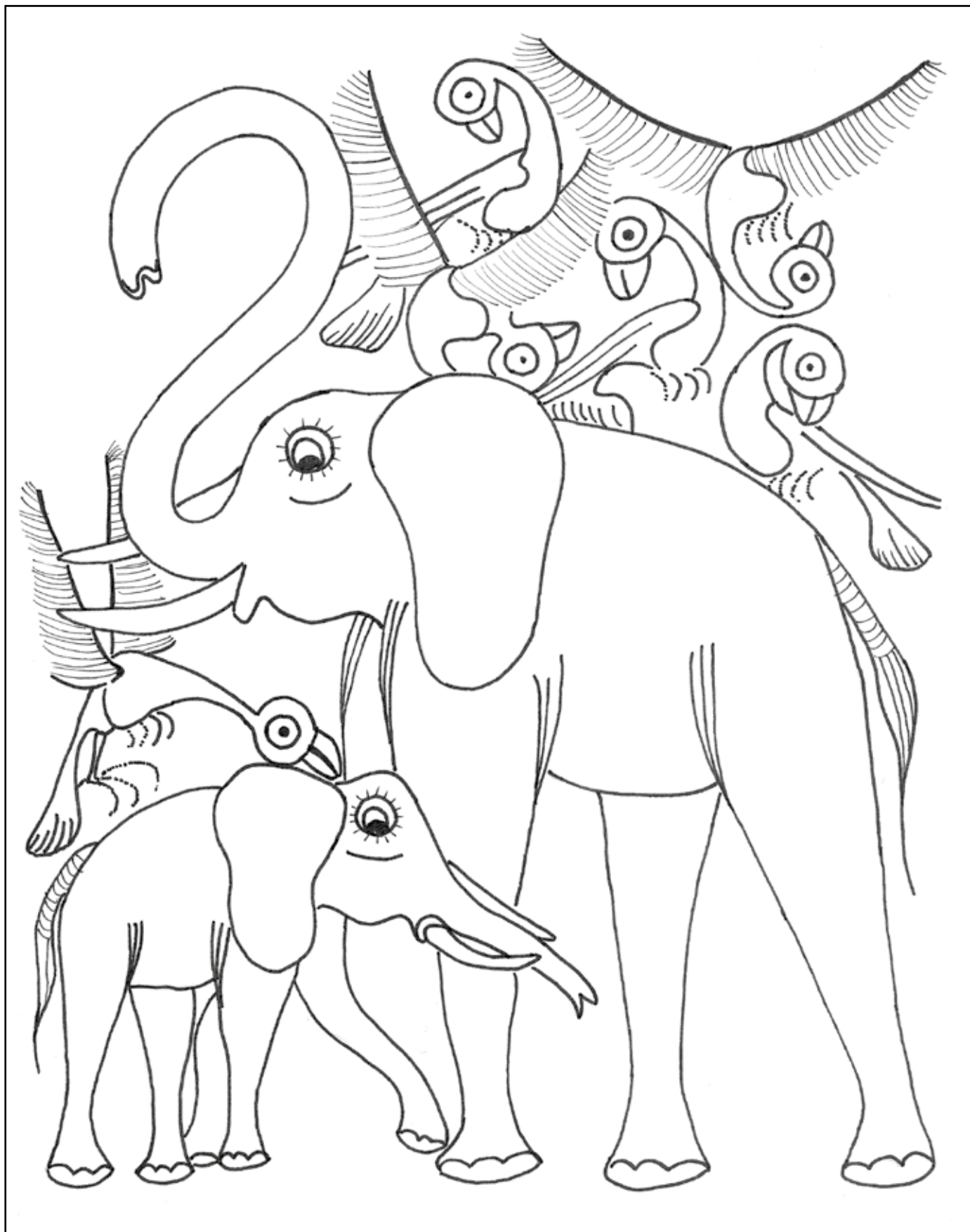
Tingatinga-skabeloner

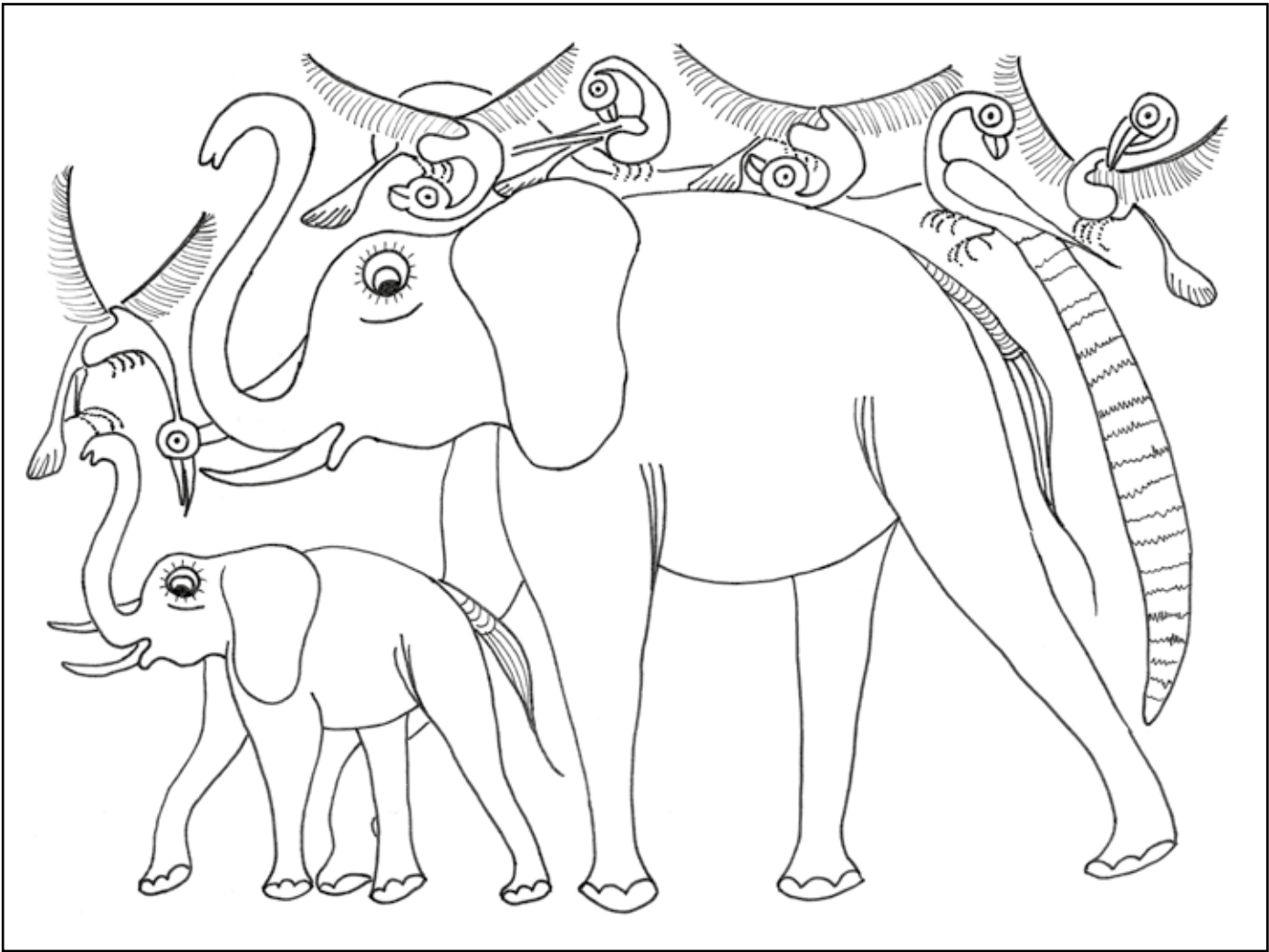

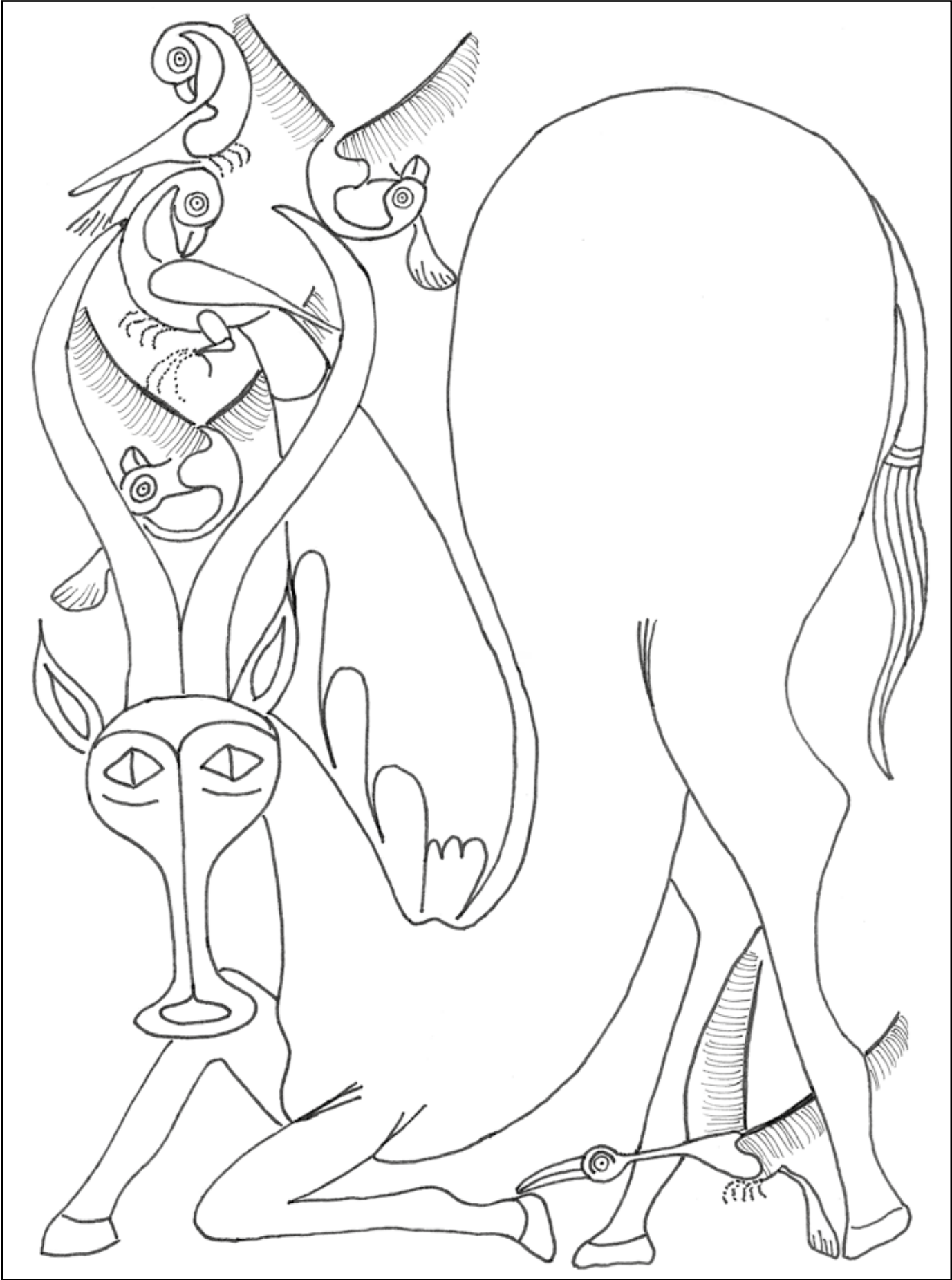
Sådan gør I:

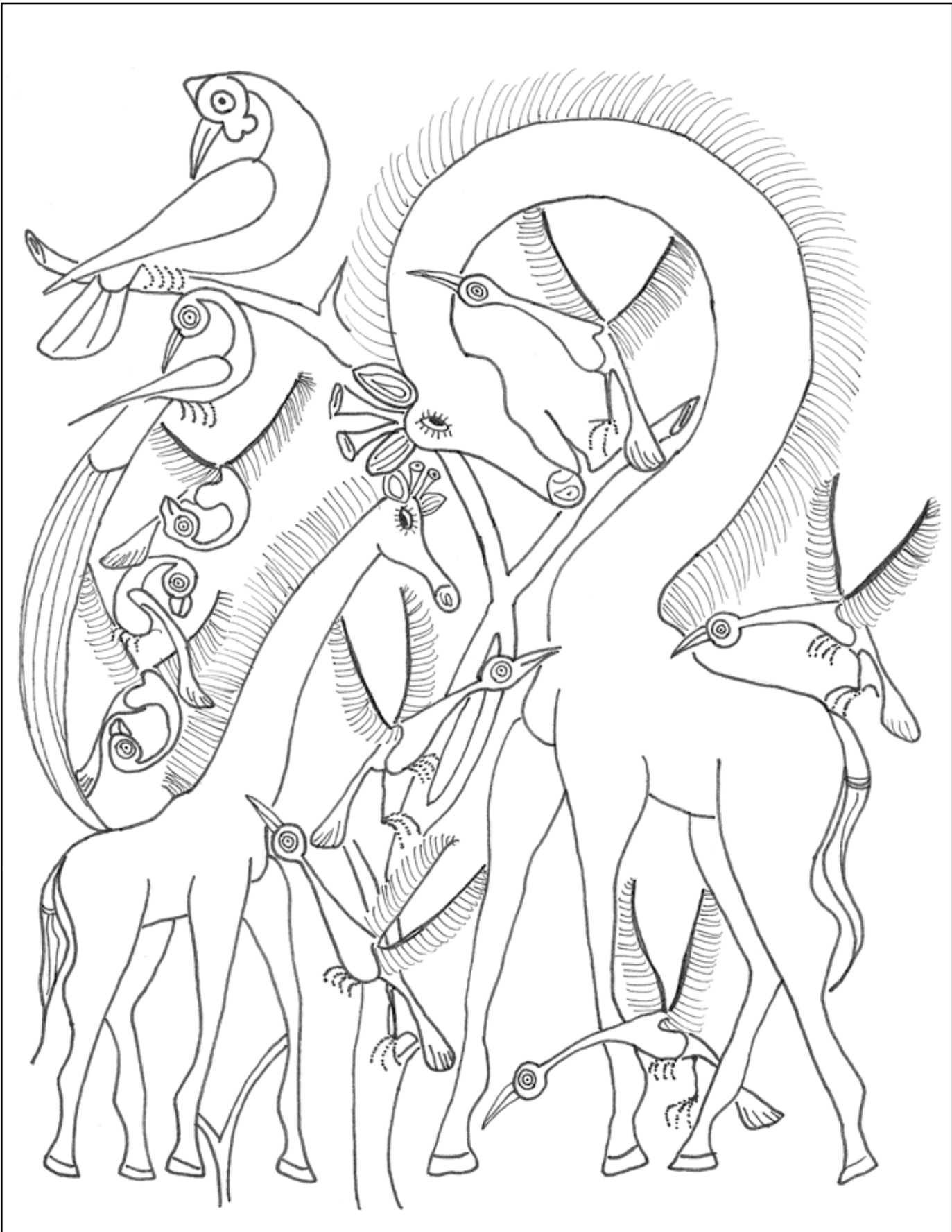
- Introducér eleverne til tingatinga-stilen. Du finder flere eksempler på tingatinga-malerier i Billedbanken i lærer-universet.
- Se de to film med tingatinga-kunstneren Rubuni Rashid Said. Filmene ligger i Filmbanken i lærer-universet. Han har malet tingatinga-kunst i mange år og sidder til daglig sammen med en masse andre kunstnere på et atelier i Oysterbay i Dar es Salaam. I den ene film viser han trin-for-trin, hvordan han selv komponerer et maleri. I den anden film fortæller han om tingatinga-stilen.
- Se på billeder af Afrikas vilde dyr. Hvilke dyr har eleverne lyst til at male? Du finder en masse dyrebilleder i billedbanken i læreruniverset.
- Lad hver elev (eller gruppe) vælge den skabelon, de vil bruge til deres maleri. Skabelonerne er også tegnet af Rubuni Rashid Said selv. I kan også vælge at supplere med dyr eller andre ting, som I selv tegner omridset af.
- Nu skal I til at male. Mal først bunden og kanterne på lærredet/pladen med akrylmaling. Brug svamp eller pensel. Lad det tørre helt.
- Nu tegnes hovedlinjerne i motiverne op med f.eks. tavlekridt – eller blød blyant. Det er her, I skal bruge skabelonerne.
- Overvej, om der skal være træer eller lignende bag dyret/dyrene. Det gode ved tavlekridt er, at stregerne nemt kan viskes ud igen, så der kan tegnes om, indtil eleven er tilfreds.
- Mal motiverne oven på baggrunden og lad det tørre.
- Tegn nu konturstreger med Posca-tuscher.
- Dekorér til sidst med små blomster eller prikker. Enden af en blomsterpind er god til det formål.

Side 1/3

Opgaveark #11

Fag/klasse:
Håndværk og design

3. – 4. klasse.

Evt. 1. – 2. klasse.

Omfang: 2 – 4 lektioner.

**Målpar, læringsmål,
tegn på læring:**

Se skema nedenfor

Formål: Formålet med aktiviteten er, at eleverne ved hjælp af simple teknikker producerer et færdigt produkt af hårde og bløde genbrugsmaterialer. Desuden er det formålet, at eleverne oplever, at aflagte materialer kan genanvendes til at skabe nye produkter med.

Lav jeres egen genbrugs-hånddukke

INTRODUKTION: Her kan I lave flotte hånddukker af genbrugsmaterialer. De er inspireret af nogle hånddukker, der laves på Zanzibar.

Aktiviteten understøtter flere målpar i Håndværk og design efter 4. klasse, men også de yngre elever kan få en sjov

og kreativ aktivitet ud af lave deres egne hånddukker i en lidt enklere udgave.

Evt. kan de færdige dukker bruges til dukketeater, hvilket understøtter færdigheds- og vidensmålene under Kommunikation/Krop og drama efter 4. klasse.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne ved, hvad et læseteater er, og at fabler er en fortællende genre med en indbygget morale.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan lægge stemme og krop til roller i et læseteater samt reflektere og samtale om fablens morale.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
HÅNDVÆRK OG DESIGN EFTER 4./5./6./7. KLASSE		
Håndværk - forarbejdning	Eleven kan anvende værktøjer, redskaber og maskiner forsvarligt til forarbejdning af materialer	Teknikker 1: Eleven kan navngive og anvende grundlæggende teknikker til forarbejdning af bløde og hårde materialer / Eleven har viden om grundlæggende teknikker til forarbejdning af bløde og hårde materialer
Håndværk - materialer	Eleven kan forarbejde materialer i forhold til produktets form, funktion og udtryk	Materialeforarbejdning 1: Eleven kan forarbejde bløde og hårde materialer efter instruktion / Eleven har viden om enkel materialeforarbejdning
Design	Eleven kan arbejde med enkle designprocesser knyttet til egen produktfremstilling	Materialeforarbejdning 1: Eleven kan forarbejde bløde og hårde materialer efter instruktion / Eleven har viden om enkel materialeforarbejdning

Baggrund

På Zanzibar fandt vi nogle sjove og flotte hånddukker, som er lavet af genbrugsmaterialer.

Dukkerne produceres af en lille, lokalt drevet NGO som indsamler affald og bruger det til at skabe brugskunst ud af. Overskuddet går til arbejdende værksteder, hvor blandt andet lokale børn og unge kan komme og blive undervist i både håndværksmæssige teknikker og i engelsk.

Dukkerne er konstrueret over en pind, der er ført gennem en overskåret plastflaske. I den ene ende af pinden fastgøres et hoved og resten af "kroppen" dækkes af en kjole. På den måde kan dukken lave forskellige bevægelser med styrepinden. Dukken kan også forsynes med garnhår, en turban, øreringe eller hvad man ellers måtte have lyst til at dekorere den med.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 2/3

Opgaveark #11

Vi har skilt en af dukkerne ad og giver i dette opgaveark en oversigt over materialer og cirka-mål samt en trin for trin guide. Vi vedlægger også en række billeder, så I kan lure teknikken af.

Den sværeste del af processen er at sy over- og underdelene af kjolen sammen, da det kræver en symaskine og teknik til at lave læg. I kan gøre arbejdet mindre kompliceret ved at bruge ét langt stykke stof i stedet for to stykker til kjolen.

SÅDAN GØR I:

Læs materialelisten igennem. Måske kan eleverne selv tage stofrester, plastflasker, perler og snor med hjemmefra. I stedet for blomsterpinde kan I gå ud i naturen og finde nogle lige, tynde grene, som kan bruges til formålet. Så får I også noget bevægelse ind i aktiviteten. Af hensyn til sikkerheden bør du hjælpe eleverne med at få skåret plastflaskerne over.

MATERIALER:

- Blomsterpind, ca. 40 cm lang.
- Øverste del af en halvliters plast-sodavandsflaske, skåret over ca. 10 cm fra flaskens top.
- Stofstykke 1 til kjolens skørt: 60 cm x 14 cm.
- Stofstykke 2 til kjolens overdel: 30 cm x 20 cm.
- Stofstykke 3 til hovedet: 15 cm x 15 cm.
- Stofstykke 4 til tørklæde om hovedet: 30 x 10 cm.
- En håndfuld små stofrester e.l. til udfyldning af dukkens hoved.
- To stykker farvet bomuldssnor eller kraftig sytråd, ca. 10 cm hver.
- To stykker gummi eller lignende materiale til arme.
- Stofmaling.
- Universallim, der kan hæfte stof til plast.
- Små perler til øreringe (se illustration C).

FREM GANGSMÅDE:

1. Klip stofstykke 2 til trapez-formen som vist i illustration A.
2. Sy evt. oplægning i kanterne på stofstykke 1 og 2, så stoffet ikke trevler.
3. Sy kjolens to dele sammen, gerne med masser af små læg.
4. Sy kjolen sammen i ryggen med nål og tråd.
5. Sæt den overskårne plastflaske omvendt op under skørtet og lim den fast til kjolen under sammensyningen.
6. Pinden stikkes gennem flasken nedefra og ud af kjolens halsåbning.
7. Stofstykke 3 fyldes med stofrester, så hovedet dannes.
8. "Hovedkuglen" presses ned over den ene ende af blomsterpinden og lukkes stramt med snoren, så hovedet er fastgjort til pinden.
9. Fastgør halsåbningen til pinden med et stykke snor.
10. Stofstykke 4 vikles om hovedet til en lille turban og sys fast til hovedet med nål og tråd.
11. Mal et ansigt på hovedet.

Fastgør armene til kjolen med nål og tråd.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 3/3

Opgaveark #11

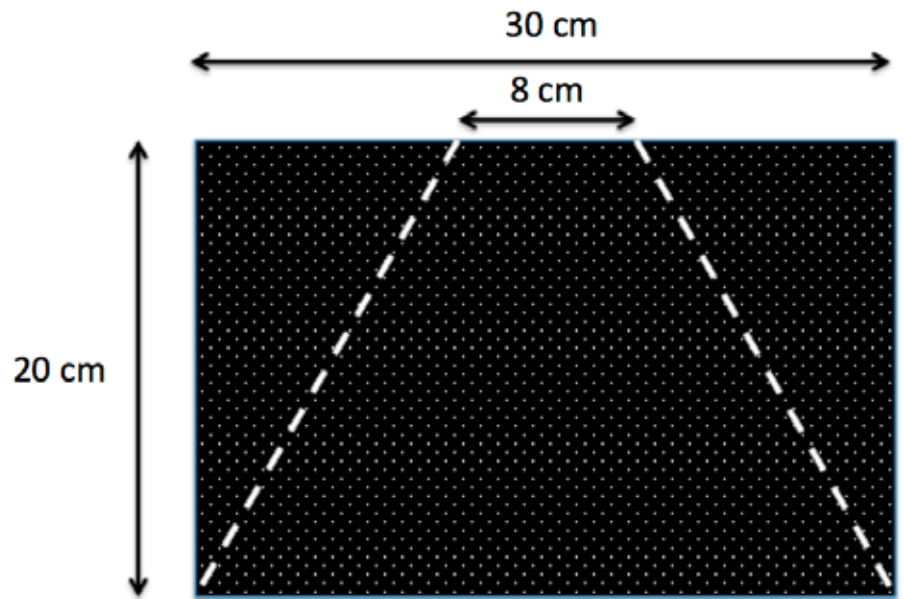

Illustration A

DANIDA

Fag/klasetrin:

Billedkunst

1. – 2. klasse.

Omfang: 2 – 4 lektioner.

Målpar, læringsmål,
tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Formålet med opgaven er, at eleverne ved at lave et smykkeprodukt får viden om primær- og sekundærfarver og at de lærer, at farver i alle kulturer har en medbetydning.

Lav et masai-halssmykke

INTRODUKTION: Med denne aktivitet kan eleverne i 1. og 2. klasse lave deres egne farverige masai-halssmykker, men i en lidt humoristisk udgave, hvor de bruger paptal-lerkener, pastahjul og sugerør. For masai-erne er farverne på smykkerne ladet med vigtige betydninger. I arbejder derfor også

med farvesymbolik og med primær- og sekundærfarver.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne skal have viden om primær- og sekundærfarver. Eleverne skal kunne arbejde med våde farver.

INSPIRATION TIL TEKN PÅ LÆRING:

Eleverne kan lave et farvelagt smykkeprodukt under instruktion og kan reflektere og argumentere for deres valg af farver.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
BILLEDKUNST EFTER 2. KLASSE		
Billedfremstilling	Eleven kan udtrykke sig i plane, rumlige og digitale billeder	Tegning og grafik 2: Eleven kan udtrykke sig grafisk med våde og tørre farver / Eleven har viden om grafiske tegne- og trykmetoder
Billedfremstilling	Eleven kan udtrykke sig i plane, rumlige og digitale billeder	Tegning og grafik 1: Eleven kan tegne ud fra idéer og oplevelser / Eleven har viden om tegneredskabers udtryksmuligheder
Billedfremstilling	Eleven kan udtrykke sig i plane, rumlige og digitale billeder	Maleri og collage 1: Eleven kan male ud fra idéer og oplevelser / Eleven har viden om primær- og sekundærfarver

Baggrund

Masaierne er verdenskendte for deres håndlavede perlesmykker, som tages i brug ved særlige lejligheder. Selvom både kvinder og mænd bærer smykkerne, så er det masaikvindernes opgave at lære håndværket, og smykkeproduktionen er en fast del af hverdagen.

Smykkerne er også en måde at markere social status og rigdom på. Jo mere farverige smykkerne er, des højere er man i samfundshierarkiet. Oprindeligt lavede masaierne selv perlerne af ler, træ og ben, men i dag bruges der næsten kun glasperler.

I lærervejledningens fakta-del er der et kapitel om masaierne, hvor du kan få baggrund om deres levevis.

SÅDAN GØR I:

INTRODUKTION TIL FARVER OG FARVESYMBOLIK:

Fortæl eleverne om, at farver kan have en betydning. Hvad forbinder eleverne med farverne blå, gul og rød?

Fortæl om masai-folket og om farvesymbolikken i deres smykker. For masaierne har farverne disse traditionelle grundbetydninger:

- Blå står for himlen og for Gud (også kaldet Enkai på masaiernes sprog Maa).
- Rød står mod, styrke og sammenhold. Rød er også blodets farve. Traditionelt drikker masaierne mælk iblandet lidt blod fra kvæget.
- Gul står for den livgivende sol.
- Grøn står for frisk græs og for fred.
- Hvid står for mælk, sundhed og renhed.
- Sort står for regn, men repræsenterer også folket.
- Orange står for gæstfrihed og venskab.

Tal om primær- og sekundærfarver. Lad eleverne danne hypoteser:

- Hvilken farve får vi, hvis vi blander gul og blå?
- Hvilken farve får vi, hvis vi blander rød og gul?
- Hvilken farve får vi, hvis vi blander blå og rød?

Lad eleverne afprøve hypoteserne med vandfarver i mindre grupper.

MATERIALER:

- Stor paptallerken
- Garn
- Guldmalning
- Lim
- Saks
- Blyant
- Lineal
- Pastarør og pastahjul
- Maling i primærfarver (blå, gul og rød)
- Farvede sugerør

FREMGANGSMÅDE

- Klip gennem kanten af en paptallerken og klip en stor cirkel ud af den.
- Brug blyant og lineal til at tegne et mønster på det tilbageværende halsbånd.
- Farvelæg mønstret med stærke farver.
- Mal pastaen guldfarvet.
- Klip sugerørene i mindre stykker.
- Klip garnstykker ud i forskellige længder fra 10 cm til 30 cm.
- Sæt pastarør og sugerør på garntrådene. Trådene fæstnes til pappet med en knude gennem et hul, ved at lime eller med en hæfteklamme. Den anden ende af garntråden afsluttes med et pastahjul.
- Pynt selve "halsbåndet" med pastarør, pastahjul og små stykker sugerør.

Fag/klassetrin:

Madkundskab

1. – 4. klasse.

Omfang: Varierende
Afhænger af hvor
mange retter I har tid
og mulighed for at lave.

Målpar, læringsmål, tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Formålet med
opgaven er, at eleverne
ved at lave et smykke-
produkt får viden om
primær- og sekundær-
farver og at de lærer, at
farver i alle kulturer har
en medbetydning.

Lækre retter fra Tanzania

INTRODUKTION: Når I har læst Amals
hemmelighed, er det oplagt at gøre Amal
kunsten efter ved at lave zanzibar-mix i
skoles køkken. Bliver den ret for vanskelig,
kan I også forsøge jer med andre typiske
retter fra Tanzania som pilau, mandazi
og en frisk og dejlig juice af mango og
avocado.

Husk, at der også er en opskrift på lækre kokoskager i Opgaveark 15.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleven kan sammenligne den danske og den tanzaniske madkultur..

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleven kan fortælle om typiske råvarer og krydderier, der indgår i det tanzaniske køkken

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
MADKUNDSKAB EFTER 4./5./6./7. KLASSE		
Madlavning	Eleven kan anvende madlavningsteknikker og omsætte idéer i madlavningen	Smag og tilsmagning 2: Eleven kan tilsmage og krydre maden / Eleven har viden om tilsmagning og kryddring
Måltider og madkultur	Eleven kan fortolke måltider med forståelse for værdier, kultur og levevilkår	Måltidskultur 2: Eleven kan præsentere eksemplariske måltider fra forskellige kulturer / Eleven har viden om tids- og stedsbestemte mad- og måltidskulturer

OPSKRIFTER:

ZANZIBAR MIX

Zanzibar Mix er en populær ret, der kan nydes ved gadekøkkenerne på Zanzibar, men også andre steder i Tanzania. Og så er det jo den ret, Amal laver til sin mor i elevbogen "Amals hemmelighed". Opskriften på en helt original Zanzibar Mix er en temmelig kompliceret opgave at give sig i kast med, så her er en lidt forsimplet udgave. Man kan evt. fordanske smagen lidt ved at smage suppen til med hønsebouillon eller ved at garnere med tern af stegt kyllingebryst.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 2/4

Opgaveark #13

Ca. 1 liter suppe

Det skal I bruge

- 1,2 liter vand
- Mel til jævning af suppen, ca. 3 spiseskefulde
- Gurkemeje, stødt eller friskrevet (blot til at give suppen en flot, gul farve)
- Salt
- Saften fra 2 limefrugter
- 3-4 store kartofler
- 1 mangofrugt
- 1 grøn peberfrugt
- 1 dåse kokosmælk
- 1 bundt frisk koriander
- Evt. lidt chili
- Evt saltede peanuts eller tykke kartoffelchips

SÅDAN GØR I

1. Kog kartoflerne og skær dem i små tern.
2. Hæld vandet i en gryde og lad det koge op.
3. Lav en meljævning ved at piske eller ryste det sammen med dobbelt så meget koldt vand som mel. Jævn sup-

pen, når vandet koger. Meljævningen tilsættes i en tynd stråle under omrøring. Man kan også bygge suppen op fra en smør/melbolle (som en opbagt sovs) og derefter hælde vandet på lidt efter lidt under omrøring.

4. Tilsæt salt, limesaft, halvdelen af koriander og evt. chili.
5. Tilsæt kokosmælk efter behag. Den skal give suppen smag og gøre den cremet.
6. Lad suppen simre ca. 25 minutter under omrøring. Pas på, at den ikke brænder på.
7. Hæld lidt vand i undervejs, hvis suppen bliver for tyk.
8. Tilsæt de kogte kartoffeltern og lad dem simre med i et par minutter.
9. Smag suppen til med salt og evt. lidt ekstra limesaft.
10. Kartoffelternene fordeles i skåle og suppen hældes over.
11. Dekorér med små stykker mango, grøn peber og frisk koriander. I kan også pynte med peanuts og lidt kartoffelchips, hvis I ikke lige kan finde kassava-chips, som den originale Zanzibar Mix ellers kræver. I den originale udgave af retten skal der en skefuld kokoschutney på toppen.

Kokoschutney til zanzibarmix

Det skal I bruge:

- 50 g frisk kokosnød
- 1/2 - 1 grøn chili
- 2 spsk. hakket koriander
- 1 spsk. revet ingefær
- ca. 1/2 dl kokosmælk eller yoghurt
- Citronsaft

Sådan gør I:

1. Riv kokosnøden fint.
2. Hak chilien fint (fjern enden af chilien, kernerne og de hvide lameller, der holder dem) og bland de to ting med koriander og ingefær.
3. Rør så meget væde i, at chutney'en bliver som en slags pasta.
4. Smag til med citronsaft og salt.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 3/4

Opgaveark #13

Pilau med kylling

Pilau er en yndet spise i hele Tanzania. Grundideen er, at man koger ris sammen med nogle krydderier som ingefær, kardemomme, nelliker, peber og kanel. Her er en lettere tilpasset pilau-opskrift, som er nem at gå til.

Til 4 voksne

Det skal I bruge

- 500 g. kyllingebryst i tern
- 5 dl basmatiris
- 4 -5 dl kokosmælk
- 4-5 dl vand
- 1 kanelstang
- 2-3 kardemommekapsler
- 2-3 hele nelliker
- 2-3 store løg
- 1-2 tomater
- Lidt olie
- Salt og peber
- Gurrkemeje til at give retten en flot, gul farve

Efter humør kan I også tilsætte f.eks. ingefær, saltede peanuts, blomkål eller gulerødder.

Sådan gør I

1. Bun kyllingeternene godt.
2. Svits de hakkede løg i lidt olie til de bliver klare.
3. Tilsæt krydderier, tomater skåret i små tern og et par dl kokosmælk eller vand. Tilsæt kødet og lad det hele simre et par minutter.
4. Hæld resten af væsken og risene i og rør godt rundt. Retten skal nu koge på lavt blus i ca. 30 minutter – indtil risene er møre.
5. Smag til med salt og peber.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 4/4

Opgaveark #13

Mandazi

Mandazi kan bedst beskrives som en Østafrikansk version af en donut. De små kager er friterede og lidt søde. I Tanzania serveres de typisk som morgenmad sammen med en kop te. Mandazierne kan også serveres sammen med en sød mango chutney eller lidt marmelade.

10-15 mandazier

Opskrift af Ditte Ingemann, der har rejst i Tanzania med Care Danmark og bragt opskriften på TV2.dk.

Det skal I bruge

- 350 g hvedemel
- 1 pakke tørgær
- 0,5 dl sukker
- 1 tsk. stødt kanel
- 1 tsk. stødt kardemomme
- 1 tsk. bagepulver
- 1 tsk. natron
- 1 knivspids salt
- 2 spsk. olie
- 2,5 dl kokosmælk
- Olie til at fritere mandazierne i

Sådan gør I

1. Bland hvedemel, tørgær, bagepulver, natron, salt, sukker og krydderier sammen.
2. Tilsæt olie og kokosmælk.
3. Ælt dejen sammen til den er smidig.
4. Sæt dejen til hævning i 45-60 minutter.
5. Rul dejen ud. Den skal være omkring 1,5 cm tyk.
6. Stik små, runde skiver ud med et glas.
7. Skiverne skal friteres i den varme olie til de er gyldne og sprøde.
8. Læg dem på fedtsugende papir.

Tip: Fedtstoffets temperatur er vigtig – den skal ligge mellem 165 og 180 grader. Bliver det for varmt, brander kagerne, og ved for lav temperatur suges meget fedtstof ind i kagerne

Mango og avocado juice

En virkelig forfriskende, nærende og velsmagende juice, der kan drikkes til morgenmaden derhjemme – eller som en snack midt på skoledagen. Blend frugtkødet fra to modne mangoer sammen med kødet fra en avocado, lidt sukker eller honning og lidt vand eller kokosmælk. Konsistensen kan herefter justeres med koldt vand. Kan I ikke finde friske mangoer, kan de købes frosne. Denne fremgangsmåde giver ca. 1 liter juice.

Fag/klasetrin:

Natur/teknologi

1. – 2. klasse.

Omfang: 2 lektioner.

Målpå, læringsmål,
tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Formålet er, at eleverne opnår kendskab til nogle af de krydderier, vi importerer fra Tanzania. De lærer, hvilke sanser der er relevante at bruge til at undersøge og genkende dem. Det er vigtigt, at eleverne forstår, at vores samlede sanseindtryk er en blanding af flere sanser. Derfor skal eleverne bruge én sans ad gangen i opgaven.

Krydderier og sanser

- undersøg sanserne og spændende krydderier fra Tanzania

INTRODUKTION: Vi bruger krydderier mange steder til daglig. De fleste krydderier får vi fra andre lande over hele verden – og en del af vore mest velkendte krydderier dyrkes bl.a. i Tanzania.

Her skal eleverne danne hypoteser om deres sanseapparat, og vi bruger krydderier fra Tanzania til et forsøg, der afdækker, hvad sanserne kan og hvordan vi bruger kombinationer af bestemte sanser til bestemte opgaver. Med til opgaven hører også et vendespil, hvor eleverne lærer krydderiernes navne og udseende at kende.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleven skal kunne identificere, adskille og italesætte sine sanseindtryk. Eleven skal have kendskab til krydderier, både som tilsætningsstof og som importvare fra Tanzania

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleven kan beskrive sine sanser, både når de er i brug og når de ikke er i brug. Eleven kan navngive krydderierne og ved hvilke sanser der bruges for at adskille krydderierne. Eleven kan udpege Danmark og Tanzania på et verdenskort.

KOMPETENCER OG MÅLPAR

Kompetenceområder

Kompetencemål

Færdigheds- og vidensmål

NATUR/TEKNOLOGI EFTER 2. KLASSE

Undersøgelse

Eleven kan udføre enkle undersøgelser på baggrund af egne og andres spørgsmål

Mennesket 1-2:

Eleven kan undersøge sanser / Eleven har viden om menneskets sanser

Sådan gør I

MATERIALER

- Krydderier i så uforarbejdet form som muligt: kanel (kanelstænger), vanilje (vaniljestænger), stjerneanis (hele, ikke stødt), peber (hele korn), muskatnød (som hele nødder, ikke stødt) og nelliker (hele, ikke stødt).
- De samme 6 krydderier i forarbejdet form (ved vaniljen er det mest praktisk at bruge vaniljesukker), anbragt i hvide engangsglas med sølvpapir over.
- Et verdenskort, evt. Google Earth

UNDREN OG HYPOTSEEDANNELSE

- Klassen bliver bedt om at komme med bud på, hvad krydderier er. Når nogle bud er skrevet op på tavlen, kan læreren forklare eleverne, at vi får mange af vores krydderier fra Tanzania. Alle krydderierne i dette forsøg dyrkes på øen Zanzibar ud for Tanzania, der har været berømt for sin krydderieksport i århundreder. Du kan læse mere baggrund i lærervejledningens fakta-sektion.
- Læreren viser på et kort, hvor Danmark og Tanzania ligger – og udpeger også Zanzibar.

Amals hemmelighed

Side 2/3

Opgaveark #14

- Klassen bliver bedt om at nævne de fem sanser og komme med vurderinger af, hvilke sanser der vil være mest relevante at bruge til at genkende et krydderi. Navne på sanserne og forslagene skrives op på tavlen.

AFPRØVNING

Eleverne skal nu vælge, hvilken sans de vil starte med at bruge til at parre de rå, uforarbejdede krydderier med de forarbejdede krydderier i glassene.

- Når eleverne vælger synssansen, må de se på det rå krydderi og se ned i glasset med det forarbejdede krydderi (uden for lugteafstand). Eleverne skal så forsøge at parre de rå med de forarbejdede krydderier.
- Når eleverne vælger følesansen, må de mærke på det rå krydderi med lukkede øjne og uden for lugteafstand. Derefter må de røre det forarbejdede krydderi. Eleverne skal så forsøge at parre de rå med de forarbejdede krydderier.
- Når eleverne vælger lugtesansen, må de med lukkede øjne lugte til det rå krydderi og derefter til det forarbejdede krydderi. Eleverne skal så forsøge at parre de rå med de forarbejdede krydderier.
- Når eleverne vælger smagssansen må de (hvis muligt) smage en lille smule af de rå krydderier og derefter (mens de holder dig for næsen og har lukkede øjne) en smule af det forarbejdede. Eleverne skal så forsøge at parre de rå med de forarbejdede krydderier.
- Hvis nogen elever foreslår høresansen er de meget velkomne til at prøve. Det kan være, at de kan genkende et af de rå krydderier, når de hører det lande på en bordoverflade.

EVALUERING

Med brug af hvilke sanser var det nemmest/sværest at bestemme krydderierne? Det er en vigtig pointe at få frem, at vi hele tiden bruger flere af vores sanser i kombination, og at det er vores måde at opleve verden på. Brug en spisesituation som eksempel: Hvor mange sanser skal vi have i brug for at kunne nyde maden?

Krydderi-vendespil

Eleverne skal klippe brikkerne til vendespillet ud. Der er tre ark (indsat klar til udprint på de sidste sider af denne PDF). Spillet rummer nogle af krydderierne fra forsøget, men også andre:

- Et ark med billeder af krydderierne
- Et ark med krydderiernes navne
- Et ark med tomme brikker

FORBEREDELSE

Når brikkerne er klippet ud og evt. lamineret eller limet på karton, skal eleverne beskrive krydderierne med stikord (så godt de kan) på de tomme brikker: Det kan f.eks. være farve, form, smag, duft, størrelse mv. Forventningerne til elevernes beskrivelser af krydderierne bør naturligvis afpasses efter klassetrin.

Nu skal elever spille vendespil:

- Brikkerne med billeder, navne og beskrivelserne lægges i hver deres område med bagsiderne opad, så spillerne nu har tre områder med ni brikker i hver foran sig på bordet.
- Første elev vender et kort fra hver bunke. Hvis de tre kort handler om samme krydderi har man et stik. Hvis kun to af kortene handler om samme krydderi, lægges alle de tre vendte kort tilbage, hvor man tog dem og med bagsiden opad igen.
- Under spillet har læreren mulighed for dels at gennemføre formativ evaluering af eleverne ved at se, hvordan de klarer sig i spillet, dels at stille opklarende spørgsmål og vejlede eleverne til f.eks. at huske deres egen beskrivelse af et krydderi.

Det er en fordel ved vendespillet, at eleverne kan finde spillet frem igen senere i skoleåret og få repeteret deres viden om krydderierne. Derved forankres elevernes viden.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES U-LANDS
KALENDER

Side 3/3

Opgaveark #14

Kardemomme

Muskat

Koriander

Vanilje

Stjerneanis

Kanel

Ingefær

Nelliker

Peber

Side 1/2

Opgaveark #15

Fag/klasetrin:

Natur/teknologi

3. – 4. klasse.

Evt. 1. – 2. klasse.

Omfang: 2 lektioner.

Målpar, læringsmål, tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Formålet er, at eleven skal have en forståelse af, at det vi køber i supermarkedet, er produceret af en ressource – enten en ressource fra Danmark eller fra et andet land. Eleven skal have en oplevelse af, at en ressource som en kokospalme kan bruges som råvare til forskellige færdige produkter. Inspiration til læringsmål:

Eleverne kan perspektivere en ressource i forhold til et færdigt produkt. De skal have en forståelse for, at de produkter vi bruger i dagligdagen, er produceret i mange forskellige lande.

Hvad kan en kokosnød bruges til?

- bag lækre kokostoppe med klassen

INTRODUKTION: Med udgangspunkt i en kokosnød kan du bruge denne opgave til at give eleverne en begyndende forståelse af, hvad ressourcer og produktionskæder er. Og så ender I med selv at bage lækre kokostoppe.

NB: Se også opgaveark 16, der bruger kokosnødder i et N/T-forsøg.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan forklare at råvarer er ressourcer. Eleverne kan bage kokostoppe.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 2. KLASSE		
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	Teknologi og ressourcer 1: Eleven kan beskrive en proces fra ressource til færdigt produkt og fra produkt til ressource / Eleven har viden om enkle produktionskæder

Sådan gør I

BAGGRUND TIL ELEVERNE:

En kokospalme er et eksotisk træ, som mange danskere kender fra billeder af hvide sandstrande på fjerne rejsemål. Måske har nogen i klassen selv set en kokospalme på en ferie?

En kokospalme kan blive 20 – 25 meter høj. Den er meget udbredt i lande med et tropisk klima. Kokospalmen vokser blandt andet langs de sandede kyster.

Kokospalmens frugter er ca. 20 – 30 cm store kokosnødder. De sidder helt oppe i toppen af palmen, så det er et farligt job at klatre op og hente en helt frisk kokosnød ned. Nogle steder på hoteller og turiststrande er der hver dag nogen, som klatrer op i palmer med meget modne nødder og skærer dem ned – for at de ikke pludselig skal falde ned af sig selv. De er nemlig tunge og farlige at få i hovedet.

Kokospalmen dyrkes til mange formål. Bladene og stammen kan bruges til at bygge huse med. Rundt om den hårde skal på kokosnødden er der en tyk, blød skal, der er trevlet – den kan bruges til dørmåtter og tæpper. Frugtkødet bruges til bl.a. kokosmel, og saften er kokosmælk, som I måske kender fra supermarkedet.

Kokos kan bruges til rigtig mange ting. I kan også bage de lækreste kokostoppe.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 2/2

Opgaveark #15

MATERIALER:

- Booking af madkunstlokalet
- Kokosmel
- Kokosnød

UNDREN:

Tag noget kokosmel og en kokosnød med i klassen. Spørg klassen, hvad kokosmelet er. Er der nogen som ved hvor det kommer fra? Hvor gror kokospalmer? Hvordan ser en kokospalme ud? Hvordan ser en kokosnød ud? Vis klassen kokosnødden. Sav kokosnødden over, smag på frugtkødet. Har frugtkødet samme smag som kokosmelet? Hvorfor smager det ikke helt ens?

HYPOTEESEDANNELSE:

Opdel klassen i grupper, og lad dem komme med forslag til, hvad kokosmel kan bruges til.

AFPRØVNING GENNEM FORSØG:

Bag kokoskager sammen med eleverne.

Arbejdstid ca. 30 min.

Bagetid ca. 20 min.

- Opskrift (ca. 30 stk):
- 100 g blødt smør
- 100 g sukker
- 75 g kokosmel
- 75 g hvedemel
- 1/2 tsk. hjortetakssalt.

SÅDAN GØR DU:

1. Rør blødt smør og sukker sammen og kom de øvrige ingredienser i. Saml dejen.
2. Rul nøddestore kugler og sæt dem på bagepapir lagt på bagepladen (god afstand, da de flyder ud). Tryk dem lidt flade.
3. Bag dem ved 130 grader i ca. 20 min.

Husk at gemme en til mor og far derhjemme!

Side 1/2

Opgaveark #16

Fag/klasetrin:

Natur/teknologi

3. - 4. klasse.

Evt. 1. - 2. klasse.

Omfang: 2 - 4 lektioner.

Målpar, læringsmål,
tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Eleverne skal forholde sig til forskellige frugters flydeevne. Eleverne skal have en forståelse af, at frugter og grøntsager er frø, og at de spredes på forskellig vis.

Flyde eller synke?

INTRODUKTION: I denne opgave skal eleverne igennem hypotesedannelse og afprøvning teste, hvilke frugter og grøntsager der flyder, og hvilke der synker, når de lægges i en balje med vand.

Opgaven tager udgangspunkt i kokosnødden, hvis flydeevne betyder, at planten

kan sprede sine frø over store afstande. Det giver jer også mulighed for at tale om, hvordan andre planter sørger for frøspredning.

NB: Se også Opgaveark 15, der også arbejder med kokos som eksempel.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne skal ud fra egne undersøgelser have kendskab til frugters og grøntsagers evne til at flyde. Eleverne skal kunne stille sig undrende over for dette. De skal komme med kvalificerede bud på, hvorfor frugter/grøntsager har forskellige egenskaber.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan opstille hypoteser og gennemføre flyde/synke-forsøg. Eleverne bliver nysgerrige i forhold til andre materials flydeevner.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 4. KLASSE		
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	Naturen lokalt og globalt 1: Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden / Eleven har viden om naturområder
Undersøgelse	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger	Naturen lokalt og globalt 2: Eleven kan undersøge dyrs og planter tilpasninger til naturen. / Eleven har viden om dyrs og planter levesteder og livsbetingelser

Sådan gør I

BAGGRUND TIL ELEVERNE:

Kokospalmen trives godt langs de fleste tropiske kyster, der hvor den får tilstrækkelig med regn. Kokospalmen har evnet at sprede sig til selv de mest isolerede egne af verden. Frø spredes på mange måder, men kokosnøden gør brug af havet. Det er årsagen til dens succes som verdensrejsende.

Når en kokosnød er moden, falder den til jorden. Nogle gange triller den modne frugt ned til stranden og bliver skyllet ud i havet ved højvande. Kokosnøddens trevlede yderste lag er fyldt med luft. Derfor kan den holde sig flydende i vand. Hvis kokosnødden kommer ud på det åbne vand, kan den holde sig flydende i tre måneder. Kokosnøddens hårde skal inden under det trevlede lag holder saltvandet ude, og hvis den skyller op på en kyst, vil den spire og blive til en ny kokospalme.

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 2/2

Opgaveark #16

MATERIALER:

- 10 forskellige frugter og grøntsager – et helt sæt til hver elevgruppe.
- Fem ting. Fx: En elastik, en møtrik, en nøglering, en tom plastflaske, et fyrfadslys.
- En balje med vand.
- Post It –sedler.
- Et stort skema. Det kan laves på tavlen eller på et stort stykke papir.

UNDREN:

Vi ved, at en kokosnød kan flyde. Kan alle grøntsager/frugter flyde?

HYPOTSEEDANNELSE:

- Opdel klassen i nogle grupper. Giv grupperne tal, navne eller bogstaver.
- Udlevér de samme 10 frugter og grøntsager til grupperne.
- Lad grupperne opstille hypoteser om, hvilke der flyder, og hvilke der synker.
- Eleverne skriver "F" for flyde og "S" for synke på Post It-sedler og sætter dem ind i skemaet. Nu viser skemaet deres hypoteser om udfaldet.

AFPRØVNING GENNEM FORSØG:

- Eleverne samles i en stor rundkreds. I midten står baljen med vand på et bord.
- Eleverne afprøver deres hypoteser ved at lægge frugterne/grøntsagerne i en spand med vand.
- Når de 10 frugter og grøntsager er testet for deres flyde/synkeevne, skal eleverne prøve, om de kan komme med et bud på, hvorfor frugterne/grøntsagerne flyder eller synker.

AFSLUTNING:

Prøv nu at teste fem andre tings flyde/synke-egenskaber i baljen og lad eleverne opstille hypoteser sammen.

	GRP 1	GRP 2	GRP 3	GRP 4
BANAN	F	F	S	S
ÆBLE	F	S	F	S
LIME	F	S	S	F
AVOCADO				
TOMAT				
CITRON				

Side 1/2

Opgaveark #17

Fag/klasse-trin:

Natur/teknologi

3. – 4. klasse.

Omfang: 2 - 4 lektioner.

**Målpar, læringsmål,
tegn på læring:**

Se skema nedenfor

Formål: Med denne opgave får eleverne en forståelse af, at jordens organismer er gensidigt afhængige af hinanden. Det er også muligt at diskutere bæredygtighed med eleverne, og hvordan vi mennesker påvirker de forskellige led i fødekæden – også i de fødekæder, mennesket ikke indgår i.

Fødekæder og fødenet - hvem spiser hvem?

INTRODUKTION: I denne opgave skal eleverne arbejde med fødekæder og fødenet. De skal opstille hypoteser og gennem et reflekterende forsøg selv undersøge, hvordan dyr og planter er afhængige af hinanden for at overleve.

Eleverne ender med at lave flotte plancher over fødekæder og fødenet.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne har ud fra egne undersøgelser kendskab til, at dyr og planter er gensidigt afhængige af hinanden. De skal vide, hvordan dyr og planter indgår i et økosystem. Eleverne skal kunne stille sig undrende over for dette og komme med kvalificerede bud på, hvordan vi mennesker kan påvirke økosystemet i både positiv og negativ retning.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan opstille hypoteser om fødekæder og udføre forsøg. De er nysgerrige i forhold til andre dyr og planter og søger viden i bøger eller på nettet.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 4. KLASSE		
Kommunikation	Eleven kan beskrive enkle naturfaglige og teknologiske problemstillinger	Ordkendskab 1-2: Eleven kan mundtligt og skriftligt anvende centrale fagord og begreber / Eleven har viden om fagord og begreber
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	Naturen lokalt og globalt 1: Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden / Eleven har viden om naturområder
Undersøgelse	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger	Naturen lokalt og globalt 2: Eleven kan undersøge dyrs og planter tilpasninger til naturen. / Eleven har viden om dyrs og planter levesteder og livsbetingelser

Sådan gør I

BAGGRUND TIL ELEVERNE:

Planter giver næring til mange dyr og disse dyr kan igen blive spist af andre. Dermed går næringen videre fra dyr til dyr. Det kan blive til en lang række af led på led.

- **Mennesket indgår også i nogle fødekæder.**
- **Der er to typer af fødekæder: græsningsfødekæder og nedbryderkæder.**
- **Græsningsfødekæderne starter med planter, som bliver spist af planteædende dyr. Dette dyr kan blive spist af et rovdyr, som igen kan blive spist af en andet rovdyr.**

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 2/2

Opgaveark #17

- Nedbryderfødekæder starter med dødt organisk materiale (planter og dyr). Disse rester bliver spist af bakterier, der bliver igen spist af et større dyr, som så bliver spist igen.
- Alle dyr indgår i forskellige fødekæder, som danner et helt net af forbindelser, hvor næring vandrer fra dyr til dyr. Det kaldes for et fødenet.

MATERIALER:

- Kartonark
- Farveblyanter
- Udprint af billeder af forskellige dyr eller planter, fx bille, regnorm, blad, græs, løve, zebra.

UNDREN:

Hvilke dyr spiser I selv? Indgår alle dyr og planter i en fødekæde? Hvad med det sidste/øverste led, hvor forsvinder de hen, når de dør?

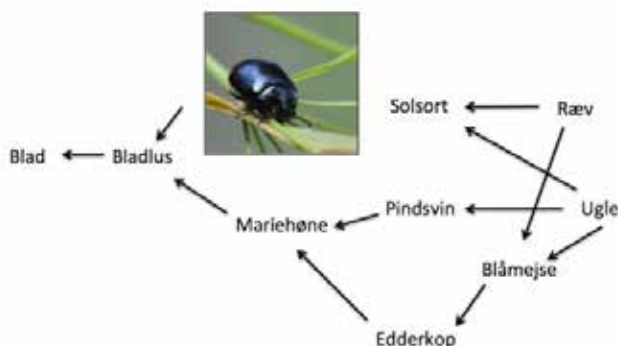
HYPOTSEADANNELSE:

Lad eleverne opstille hypoteser om, hvilke organismer, som lever af hinanden. Som eksempel kan du både bruge et dansk eksempel (regnormen) og et eksempel fra Tanzania (krokodillen).

AFPRØVNING GENNEM FORSØG:

- Eleverne får nu udleveret et ark karton, som de skal tegne fødekæder på.
- Hver gruppe får udleveret et billede af et dyr eller en plante.
- Grupperne placerer billedet et stykke inde på kartonen (se illustrationen af et eksempel) og skal nu overveje leddene i en fødekæde omkring dette dyr – og tegne hvert led som en kæde, der er forbundet med pile med udgangspunkt i billedet. Kæden vil hurtigt vokse til at blive et helt net af forbindelser, et fødenet.
Dansk eksempel: Udlevér et billede af en bille. Billen spiser bladlus. Bladlus spiser blade. Solsorten spiser billen. Ræven spiser solsorten. Osv.
Tanzanisk eksempel: Udlevér et billede af en grib. Gribben spiser ådsler (f.eks. af en løve). Løven spiser zebraen. Zebraen spiser græs. Osv.
- Eleverne kan skrive eller tegne de øvrige led i fødekæden/fødenettet..
- Når eleverne har lavet fødekæden skal de bygge videre på den med nye fødekæder, så de til sidst får lavet et fødenet – gerne med pile på kryds og tværs.
- Eleverne præsenterer deres fødekæder/netværk for hinanden i klassen.

EKSEMPEL:

Fag/klassetrin:

Natur/teknologi

3. - 4. klasse.

Omfang: 2 - 4 lektioner.

Målpar, læringsmål,
tegn på læring:

Se skema nedenfor

Formål: Med denne opgave får eleverne en forståelse af, at jordens organismer er gensidigt afhængige af hinanden. Eleverne får mulighed for at lege forståelsen ind, samtidig med at de lærer dyrene at kende.

Spil fødekæde-stratego

INTRODUKTION: Med baggrundsviden fra opgave 17 om fødekæder og fødenet skal eleverne nu lære på egen krop, hvordan fødekæder hænger sammen.

Eleverne skal ud i det fri og lege dyr og planter i Tanzania. Med til opgavearket følger en samling kort, som eleverne skal bruge til at spille fødekæde-stratego med.

Som en del af opgaven er eleverne selv med

til at give alle kortene point: Hvem ligger hvor højt i fødenettet, så hvem kan slå hvem, når det går løs?

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne skal ud fra egne undersøgelser have kendskab til dyrs og planter gensidige afhængighed, samt hvordan enkelte dyr og planter indgår i et økosystem. Eleverne skal kunne stille sig undrende over for dette. Eleverne får kendskab til dyr, som ikke findes i Danmark.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleverne kan bruge deres viden om fødekæder til at kvalificere deres egen og holdets indsats i spillet fødekæde-stratego.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 4. KLASSE		
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	Naturen lokalt og globalt 1: Eleven kan fortælle om dyre- og planteliv andre steder på Jorden / Eleven har viden om naturområder
Undersøgelse	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger	Naturen lokalt og globalt 2: Eleven kan undersøge dyrs og planter tilpasninger til naturen. / Eleven har viden om dyrs og planter levesteder og livsbetingelser

Sådan gør I

MATERIALER/FORBEREDELSE:

- Udskriv kortene her i opgavearket (se de bageste sider i denne PDF) i to eller flere kopier afhængig af, hvor mange elever, der er i klassen..Et sæt består af 30 kort. I skal bruge to sæt til at spille spillet. Et til hvert hold.
- Klip kortene ud, du kan evt. laminere dem eller lime dem på karton, så de holder længere.
- Markér en bane på mindst 100 meter gerne mellem træ og buske, så der er noget at løbe uden om.
- Markér to baser - et til hvert hold

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES U-
LANDS
KALENDER

Side 2/5

Opgaveark #18

INDLEDENDE OPGAVE:

Diskuter og sæt points på dyrekortene:

Alle kortene skal have et point. Pointet på kortet afgør, om det vinder eller taber over de andre kort, det møder.

Katastrofekortet slår alle de andre kort, så det har på forhånd fået 20 point. I den anden ende af skalaen har **græskortet** på forhånd fået 1 point.

Jeres opgave er nu sammen i klassen at bestemme, hvilken værdi alle de øvrige kort i spillet skal have. Det bestemmes af, hvor højt oppe i fødekæden, de befinder sig. Planteæderne skal altså have de laveste værdier og rovdyrene de højeste. I får nedenfor nogle korte fakta-input til hvert kort at diskutere ud fra.

På den måde kan I få en spændende diskussion i klassen, der handler om placering i fødekæder/fødenet og om andre forhold der spiller ind i øko-systemet.

TRE KORT SKILLER SIG UD:

Mennesket er ikke en del af fødekæderne på savannen, men spiller alligevel en væsentlig rolle i øko-systemet. Og husk også, at det faktisk godt kan lade sig gøre at få både strudse- og krokodillebøffer!

Malariamyggen ligger lavt i fødekæden, men omvendt slår den rigtig mange mennesker ihjel hvert år.

Det samme gælder for verdens giftigste slange den **sorte mamba** – dog i meget mindre målestok.

I kan også aftale at menneskekortet slår alle de andre kort – undtagen naturkatastrofer og malariamyg.

HER HAR DU EN OVERSIGT OVER KORTENE I SPILLET:

ANTAL KORT	ART	Input til diskussion om point	Point
1	Katastrofe	Katastrofekortet slår alle de andre kort. En naturkatastrofe kan f.eks. være jordskælv og oversvømmelser.	20
1	Malariamyg	Malariamyggen befinder sig lavt i fødekæden, men er til gengæld det dyr, som slår flest mennesker ihjel om året.	
1	Menneske	Mennesket indgår ikke naturligt i savannens fødekæder, men har afgørende indvirkning på øko-systemet gennem jagt og krybskytteri, forurening, landbrug m.m.	
2	Løve	Løven er et rovdyr, og den er det øverste led i savannens fødekæde.	
2	Sort mamba	Den sorte mamba ligger lavt i fødekæden, men dens gift er dødelig for mennesker og de fleste dyr. Naturlige fjender er rovfugle som f.eks. sekretærfuglen.	
2	Krokodille	Krodillen spiser mest fisk og fugle, men ligger også på lur efter større dyr som gazeller og gnuer, der nærmer sig flodbreden.	
2	Flodhest	Flodhesten er planteædende og har ingen naturlige fjender. Der findes dog eksempler på, at krokodiller går efter flodhestens unger.	
2	Sekretærfugl	Sekretærfuglen lever af mindre dyr og insekter kan med sine stærke ben sparke giftslanger ihjel og spise dem.	
3	Struds	Strudsens fjender er de store kattedyr. Den kan ikke flyve, men den kan løbe fra de fleste andre dyr på savannen og kan også forsvare sig med sine stærke ben. Strudsen spiser græs, blade og insekter.	
4	Gnu	Gnuen bruger hele livet på at spise græs og er et yndet bytte for de store kattedyr.	
5	Tusindben	Tusindben hører til den gruppe af dyr, man kalder nedbrydere. De spiser dødt plantemateriale som blade, frugter, kviste osv. og de svampe, alger og bakterier, der sidder på dem.	
5	Græs	Græs er vigtig føde for mange af savannens dyr.	1

Amals hemmelighed

Side 3/5

Opgaveark #18

SÅDAN SPILLER I

- Eleverne opdeles i to hold.
- Hvert hold tildeles en base, der ligger mindst 100 meter fra hinanden
- På hvert hold udvælges en holdleder, som får udleveret alle holdets spillekort. Holdlederen er nu ansvarlig for, at hvert medlem på holdet altid har et kort i hånden og dermed mulighed for at være med på spillebanen.
- I kan vælge, at der kun må være ét katastrofekort i spil. I så fald trækker holdene lod om, hvem der starter med at have katastrofekortet.
- Når spillet fløjtes i gang, gælder det om at stjæle kort fra hinanden. Når man møder/ fanger en modstander, skal begge vise sit kort. Den, der har det højeste kort, vinder og får den andens kort.
- De vundne kort afleveres til holdlederen for vinderens hold. Taberen af en dyst skal straks løbe tilbage til sin holdleder og få udleveret et nyt kort – og løbe ”ind i kampen” igen med sit nye kort. Hvis holdlederen ikke har nogen kort tilbage at udlevere til taberen, må denne elev stå og vente, indtil holdet måske igen har vundet et ekstra kort.
- Hvis to elever har kort med samme antal point, så er dysten uafgjort eleverne må finde en anden at dyste i mod.
- Når man har brugt katastrofekortet over for en modstander, skal man aflevere kortet til den, man har slået. Han/hun er nu den nye katastrofe.
- Spillet slutter, når der fløjtes af, eller når et hold har tabt alle sine kort. Hvis spillet fløjtes af, optælles holdenes kort. Holdet, der har flest kort, vinder.

Spillet kan gøres længere ved at du printer dobbelt så mange spillekort ud.

Amals hemmelighed

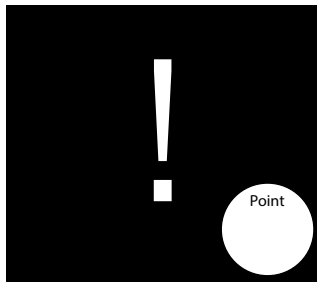
2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 4/5

Opgaveark #18

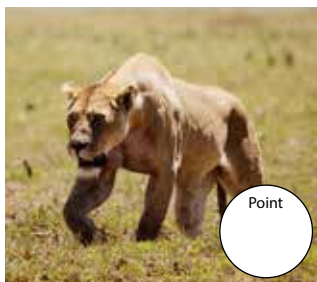
Malariamyg

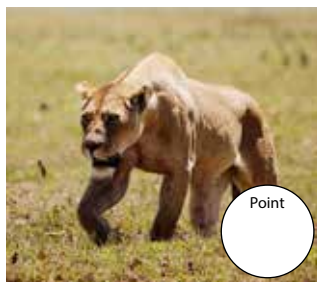
Katastrofekort

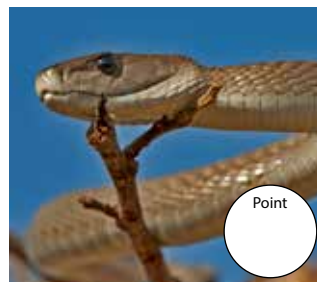
Mennesket

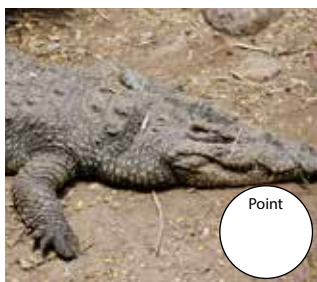
Løve

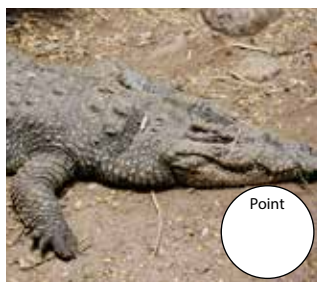
Løve

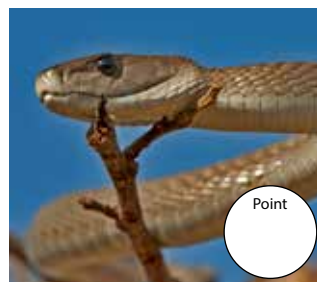
Sort mamba

Krokodille

Krokodille

Sort mamba

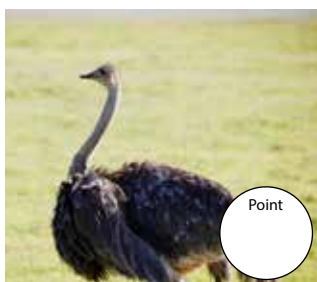
Flodhest

Flodhest

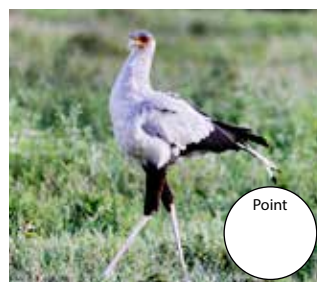
Sekretærfugl

Struds

Struds

Sekretærfugl

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 5/5

Opgaveark #18

Point

Struds

Point

Gnu

Point

Gnu

Point

Gnu

Point

Gnu

Point

Tusindben

Point

Tusindben

Point

Tusindben

Point

Tusindben

Point

Tusindben

Point

Græs

Point

Græs

Point

Græs

Point

Græs

Point

Græs

Side 1/5

Opgaveark #19

Fag/klasse:
Dansk og Natur/teknologi i 1.-4. klasse.

1.-2. klasse kan bruge samtalekortene sammen i klassen i stedet for at gennemføre cafémetoden, som eleverne skal være lidt ældre for at få fuldt udbytte af.

Omfang: 4 - 6 lektioner.

Målpar, læringsmål, tegn på læring:

Se skema på side 2

Formål: Eleverne skal få et nuanceret syn på børns levevilkår i storbyen Dar es Salaam. De skal finde oplysninger på u-landskalender.dk (sektionen Karibu Dar), som de skal bruge til deres samtalekort. Med de færdige kort skal eleverne udveksle viden om børns livsvilkår i Dar es Salaam og i Danmark.

Lav jeres egne samtalekort

INTRODUKTION: I Dar es Salaam er børns levevilkår meget forskellige fra danske børns. Men der er også forskel på, hvordan børnene i Dar es Salaam lever. Nogle har meget fattige kår i slummen, nogle bor i mere velstillede kvarterer. Og så er der de børn, som har fået en ny tilværelse i en SOS børneby.

I denne aktivitet skal eleverne undersøge og sammenligne børns livsvilkår i Dar es Salaam og i Danmark ved at udarbejde en række dobbeltsidede samtalekort. Hvert kort omhandler et bestemt tema - en særlig vinkel på børneliv, blandt andet Skole, Familie, Arbejde, Mad og Pligter. På den ene side af kortet beskriver eleverne i samarbejde temaet fra en tanzanisk vinkel. På den anden side beskriver de temaet fra en dansk vinkel.

Som del af opgaven kommer eleverne meget tæt på dagligdagen, drømme og tanker hos fire børn i Dar es Salaam - gennem spændende, interaktive video-interviews på hjemmesidens område "Karibu Dar".

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne har viden om egne livsvilkår og børnenes i Dar es Salaam og kan kommunikere forskelle og ligheder gennem enkle produkter.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

- Eleverne kan producere to samtalekort og gøre rede for forskelle og ligheder mellem danske og tanzaniske børns livsvilkår.
 - Eleverne kan præsentere et produkt og lytte og spørge ind til andre elevers produkter.
 - Eleverne kan samle og strukturere viden og omsætte den i et konkret produkt.
-

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 1/4

Opgaveark #19

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 4. KLASSE		
Kommunikation	Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer	Dialog 1: Eleven kan veksle mellem at lytte og ytre sig / Eleven har viden om turtagning
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer	Respons 1: Eleven kan samtale om budskabet i en produktion / Eleven har viden om produkters budskab
DANSK EFTER 4. KLASSE		
Kommunikation	Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer	"Dialog 1: Eleven kan indgå i dialog i mindre grupper / Eleven har viden om samtaleregler"
Læsning	Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden	"Forberedelse 1: Eleven kan strukturere sin baggrundsviden / Eleven har viden om metoder til strukturering af viden"
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 2. KLASSE		
Perspektivering	Eleven kan genkende natur og teknologi i sin hverdag	"Perspektivering i naturfag 1-2: Eleven kan relatere viden fra natur og teknologi til sig selv og det nære område / Eleven har viden om natur og teknologi i det nære"
NATUR/TEKNOLOGI EFTER 4. KLASSE		
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	"Mennesket 1: Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres / Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden"

Sådan gør I

FIND FAKTA OM BØRNE I DAR ES SALAAM

Læs beskrivelsen af forløbet om børns livsvilkår på side 42 i lærervejledningen.

Som research til denne opgave skal eleverne gennemføre forløbets Trin 2 (research på hjemmesidens område "Karibu Dar" med hverdagsbilleder, små tekster og interaktive video-interviews om fire børn i Dar es Salaam) og Trin 3 (research i elevbogens faktatekster og på hjemmesidens "Opdag Tanzania"). Det er også en god research at lave en fotohistorie, se lærervejledningens Trin 4-5 i dette forløb.

SÅDAN LAGER I JERES EGNE FLOTTE SAMTALEKORT

Et samtalekort har to sider.

På den ene side af kortet skal eleverne finde og placere et foto fra Dar es Salaam, og de skal skrive en tekst til. På den anden side af kortet skal eleverne placere et foto eller en tegning fra deres egen hverdag og ligeledes skrive en tekst til.

Hver elev skal producere to samtalekort. Se et eksempel på et samtalekort her i opgavearket.

1. Vis eleverne, hvordan et samtalekort ser ud: Lav et print af det eksempel på et færdigt samtalekort, som du finder her i opgavearket – eller vis det i klassen med projektor eller på Smartboardet. Gennemgå de to sider af kortet og fortæl, at eleverne nu selv skal lave tilsvarende samtalekort.
2. Dan grupper af 2-3 elever.
3. Hver elev skal nu udvælge 2 af disse 10 temaer til deres samtalekort:
A Hjem
B Mad

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES
U-LANDS
KALENDER

Side 2/4

Opgaveark #19

- C Tøj
- D Familie
- E Venner
- F Fritidsaktiviteter
- G Leg og legetøj
- I Arbejde og pligter
- J Skole
- K Transport

4. Download billederne fra mappen "Storbyen" og "Karibu Dar" til skolens fællesdrev. Du finder mapperne i billedbanken i læreruniverset. Vis dine eleverne, hvordan de finder billederne.
5. Eleverne går på opdagelse i mappen og hjælper hinanden med at finde de bedste billeder, som passer til deres udvalgte temaer.
6. "Tanzania"-siden af samtalekortene produceres: Hvert kort forsynes med en temaoverskrift, der klistres et billede på og eleverne skriver en ledsagende tekst om, hvad billedet viser – ud fra deres egen research i introduktionsfasen. Eleverne hjælper hinanden med at lave kortene.
7. Den danske side af samtalekortene produceres: Eleverne kan have taget billeder fra deres egen hverdag (smartphone, iPad/tablet eller kamera), som de limer på kortene. I stedet for billeder kan de i stedet tegne en hverdagssituation og skrive en billedtekst til.

BRUG SAMTALEKORTENE I KLASSEN (CAFÉMETODEN)

Nu er alle elevernes samtalekort færdige, og de skal præsentere deres arbejde for hinanden mundtligt.

Sådan fungerer cafémetoden:

1. Hvis en gruppe består af to elever, vil de tilsammen have fire samtalekort. De skal nu udvælge to af disse kort,

som de gerne vil fortælle deres klassekammerater om.

2. Indret klassen så hver gruppe har et "stambord". Giv hvert bord et nummer.
3. Grupperne går på besøg ved hinandens stamborde. Først besøger bordene 1-5 de grupper, der sidder ved bordene 6-10 (hvis der er 10 grupper). Hvert besøg tager fem minutter. Du kan evt. ringe med en lille klokke, når tiden er gået. Bagefter er det fx bordene 2, 4, 6, 8 og 10, der besøger bordene 1, 3, 5, 7 og 9. I kan sagtens lave flere runder, hvis tiden tillader det.
4. Ved hvert bord bliver de besøgende elever præsenteret for gruppens to bedste samtalekort. Eleverne skal begrunde, hvorfor de har valgt emnet og billederne/tegningerne og hvilke forskelle og ligheder der er på børns vilkår i Tanzania og i Danmark. Den besøgende gruppe skal stille mindst ét spørgsmål til gruppen ved stambordet. Den besøgende gruppe ender med at pege på det samtalekort de bedst kan lide. De skal begrunde valget.

EVALUERING

Hæng alle elevernes samtalekort op i klassen, hvis I har plads til dem. Spørg fx til:

- Hvad er det vigtigste, I har lært om børnene i Tanzania ved at lave jeres samtalekort?
- Hvad har I lært om jer selv – og om hinanden?
- Forestil jer, at I skulle flytte til Dar es Salaam. Hvad ville I tage med fra jeres egen hverdag?
- Hvordan er det gået med at arbejde sammen i grupperne?

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
U-LANDS
KALENDER

Side 3/4

Opgaveark #19

Pligter

Børnene i Dar es Salaam hjælper til derhjemme. De henter vand. De passer også deres søskende. Nogle af børnene må også arbejde i stedet for at gå i skole. Men heldigvis kommer de fleste børn i skole. I nogle klasser går der 200 elever i en klasse. Nogle børn må sidde på gulvet. Så er det svært at lære noget.

Dit navn og kort nr.:

Louises kort nr. 1

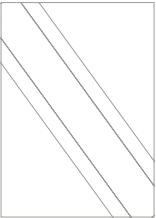
Pligter

Hjemme hos os har børnene ikke så mange pligter. Min storebror og jeg skal selv bære vores tallerken ud, når vi har spist. Vi skal også hjælpe til med at rydde op på vores værelser. Nogle gange leger jeg også med min lillesøster. Men det er mest for sjov. Det er ikke en pligt.

Dit navn og kort nr.:

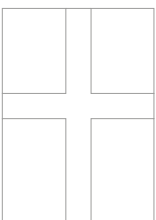
Louises kort nr. 1

12 x 8 cm

Dit navn og kort nr. : _____

12 x 8 cm

Side 1/2

Opgaveark #20

Fag/klasse:

Dansk. 1. - 4. klasse

Omfang: 2 - 4 lektioner

**Målpar, læringsmål,
tegn på læring:**

Se skema nedenfor

Formål: Med denne opgave har du mulighed for at afveksle undervisningen med en bevægelsesaktivitet og samtidig få talt om, at dansetraditioner og musikgenrer er influeret af hinanden på tværs af kulturer.

Dans afro med Mille Gori

– introduktion med film, fakta og quiz

Introduktion: Energibundtet og børneværten Mille Gori (kendt fra DR's børne- og ungdoms-kanal Ramasjang) har været i Tanzania, hvor hun har lavet tre sjove dansevideoer. Sammen med en flok børn, der bor i SOS Børnebyen i Dar es Salaam, instruerer hun her trin-for-trin i

tre forskellige danse, som I også kan lave i klassen. Instruktionsfilmene ligger i filmbanken i lærer-universet.

INSPIRATION TIL LÆRINGSMÅL:

Eleverne skal kunne følge en enkel danseinstruktion og udføre sammensatte bevægelser til musik.

INSPIRATION TIL TEGN PÅ LÆRING:

Eleven deltager i aktiviteten (man må gerne lige se dansen an til at starte med). Eleven skifter bevægelse på det rigtige tidspunkt.

KOMPETENCER OG MÅLPAR		
Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
IDRÆT EFTER 2. KLASSE		
Alsidedig idrætsudøvelse	Eleven kan deltage aktivt i basale, alsidige bevægelser i leg	Dans og udtryk 1: Eleven kan bevæge sig rytmisk til en variation af musikformer / Eleven har viden om kroppens grundlæggende bevægelsesmuligheder
IDRÆT EFTER 5. KLASSE		
Alsidedig idrætsudøvelse	Eleven kan anvende grundlæggende, sammensatte bevægelser i idrætspraksis	Dans og udtryk 1: Eleven kan udføre grundlæggende bevægelser inden for dans og udtryk/ Eleven har viden om variationer i bevægelser inden for dans og udtryk

Sådan gør I

1. Sæt bordene ud til siden eller brug et lokale, hvor der er plads til bevægelse. I skal have en computer med forbindelse til internettet, der er koblet på Smartboard/projektor og evt. til højttaler/musikanlæg, så eleverne kan høre musikken og instruktionerne, mens de danser.
2. Tal om det at danse. Hvor og hvornår danser eleverne typisk? Er det bedst at danse alene eller sammen med andre?
3. Kan eleverne nævne forskellige typer/genrer af musik? Hvad er bedst at danse til? Er der forskel på den måde man danser til en vals og til popmusik?

Amals hemmelighed

2016 BØRNE-
NES U-LANDS
KALENDER

Side 2/2

Opgaveark #20

4. Afspil en bid af "Hoved, Krop & Sjæl" som musikvideo eller lydfil (begge ligger i læreruniverset).
5. Kan eleverne sætte ord på genren? Minder den om noget andet, de har hørt? Musikgenren hedder "Bongo Flava" og er en blanding af reggae, rap og traditionel tanzanisk musik. Den genre er meget populær i øjeblikket i Tanzania.
6. Hvordan kan man danse til den slags musik? Hvis nogle af eleverne har mod på at prøve, så giv dem chancen for at demonstrere det.
7. Kender eleverne Mille Gori (på Ramasjang er hun kendt som Motor Mille)? Hun har været i Tanzania for at vise os, hvordan man kan danse til "Hoved, Krop & Sjæl".
8. Få eleverne ud på gulvet og sæt videoen i gang. Stop videoen efter hver bevægelse, Mille viser. Øv den nogle gange, inden I fortsætter. I behøver ikke at lære hele dansen på én gang. Hvis I har mulighed for det, kan I dele danseinstruktionen op over flere lektioner, indtil eleverne kan danse med hele vejen igennem.

For de meget danselystne elever ligger der yderligere to dansevideoer klar i filmbanken!